

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 5

SECOND - CLASS

Postage paid at Brooklyn, N. Y. Penktadienis - Friday, Sausis - January 21, 1972

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

15 centų

PASKUTINIAI ŠIO KONGRESO METAI

Prezidentas stipresnis, kongresas ramesnis

Washingtonas. — 92-sis kongresas susirinko po Kalėdų atostogų į paskutinę savo sesiją, kurios darbotvarkė dar likę eilės svarbių ir komplikuočių klausimų, suvestinių į dvi grupes: užsienio politikos pritaikymas besikeičiančioms aplinkybėms ir padėjimas ūkiui išeiti iš per ilgus demokratų valdytus metus susirinkusių sunkenybių.

Pirmoji sesija nebuvo produktinga, nes jo darbingumui kenkė demokratų pastangos kaip nors sutrukdyti prez. Nixono pasiūlytą programai virsti įstatymais. Apie pusę

pasiūlymų įstatymų formos dar nesusilaukė, juos tikriausiai reikės šimet sutvarkyti. Jų tarpe yra welfare reforma, mokesčių pajamomis dalinimasis su valstijomis ir miestais, mokinių vežiojimas siekiant įvykdyti pilną mokyklų

Trumpai Amerikoje

— New Yorko seimelis prasomys pakeisti konstituciją, kad būtų legalizuotos visokios loterijos.

Dėmesio moterims. — Rūkančių moterų veidai greičiau susiraukšlėja, negu nerūkančių — skelbia Amerikos Surgeon General savo metinėje apyskaitoje apie rūkymo įtaką sveikatai.

ŪKIO ŽINIOS

— Britai su pelnu suvedė savo 1971 metų užsienio prekybos balansą, kuo ir patys nustebė. Kai visų ūkio šakų balansus suves į vieną vietą, mano turėsią 2.5 bil. dol. perteklių.

— Prancūzijos sumažintas diskonto procentas, nes esama ženklų, kad gali padidėti nedarbas ir sumažėti ūkinės veiklos produktas.

— V. Vokietijos auto pramonė pradėjo mažinti darbo dienas, nes sumažėjo Volkswagen automobilių pardavimas užsieniuose.

— Doleris vėl krito Europos pinigų biržose. Ypač varžybose su V. Vokietijos marke.

— Gerėjimo ženklai JAV. — Automobilių pardavimas vis didėja, mažmenų prekybos apyvarta žymiai pakilo, fabrikuose pagamintų prekių sandėliai tuštėja, vis daugiau pinigų skiriama įmonių plėtimui ir naujo inventoriaus pirkimui. Ūkinę veiklą sulaukantis psichologinis faktas yra vis dar nežinojimas, ką ir kada kongresas padarys su prez. Nixono pasiūlymu pakelti aukso kainą nuo 35 dol. iki 38 dol. už unciją.

Trumpai pasaulyje

Indira išdidi. — Indijos premjerė Indira Gandhi per pasikalbėjimą su spaudos atstovais metams baigiantis pasirodė auksčiausio išdidumo ir savim pasitikėjimo laipsny. Nė draugiškumo, nė ūkinės pagalbos iš Amerikos neprašys, nes didelis ir turtingas kraštas gali būti hipokritas ir surambejęs beširdis. Taip jai dabar atrodo Amerika, kurios prezidentas nesutiko palaikyti jos karo prieš Pakistaną. Ūkinę pagalbą esanti tik fikcija, nes Indija apmokanti už viską, ką iš kitur gaunanti. Amerikos neišskiriant. Indija karą laimėjusi todėl, kad žinojusi kokiam tikslui ir kaip tuo įrankiu pasinaudoti.

Keičia taktiką. — Filipinai iki šiol vengė visokių santykių su komunistiniais kraštais, bet dabar apsisprendė megzti prekybinius ir diplomatinius ryšius su Sovietų satelitais Europoje, tik ne su Maskva ir ne su Pekinu. Kontaktų ieškojimas jau prasidėjęs.

Egipto "sprendimo metai". — Taip buvo garsinami kiti tik pasibaigę metai. Tai reiškė, kad turėjo būti nuspręsta ką toliau su Izraeliu daryti — kariauti ar pradėti be sąlygų politines derybas ir bandyti susitarti. Bet metai baigėsi tyliai, sprendimas nebuvo paskelbtas. Buvo užuominų apie didelius karinius pratimus, bet Izraelis liudija niekur jų nematęs.

Vėl areštuoja čekus - slovakus

Atėnai. — Čia esą čekų emigrantai skelbia gavę patikimų žinių, kad 1971 metams baigiantis Čekoslovakijoje vykusios dvi bangos politinių areštų, kurių metu laisvės netekę keli šimtai intelektualų. Ir Čekoslovakijos valdiška žinių agentūra neseniai gana plačiai užminė, kad "keli asmenys" buvo areštuoti. Ne keli, bet iš tikrųjų keli šimtai. Ta proga buvo suminėti ir "nusikaltimai": bandymai iškraipyti komunistinį režimą, antivalstybinių grupių organizavimas, nuolatinis priešinimasis socialistinei sistemai. Visa tai ir dar daugiau pasireiškė, manytina, ryšium su lapkričio 26-27 Čekoslovakijoje vykusiais parlamento rinkimais. Opozicijos pasireiškimas vykęs ne viešomis kalbomis, bet pogrindyje atspausdintos literatūros masiniu platinimu. Gyventojai buvę raginami susilaikyti nuo balsavimo ir visais prieinamais būdais parodyti nepasitenkinimą sovietine okupacija ir už ją amžinai dėkojančiu Husako režimu.

deselegaciją, sveikatos apdraudos suorganizavimas visam kraštui taikomoje vienoje sistemoje.

Užsienio politikoje demokratų nebus pamištas Vietnamo karas, nors tuo reikalu nebėra daug ką pasakyti, užsieniniai įsipareigojimai, kurie darosi nepopuliari, prezidento galios užsienio politikoje ir karo reikaluose, karinės bei ūkinės pagalbos teikimas kitoms valstybėms, santykiai su Jungt. Tautomis (norima sumažinti joms mokamus mokesčius).

Pirmąją sesiją baigiant išryškėjo, kad demokratams nepa-

Didelis radinys

Saudi Arabijos žemės turtų ministeris skelbia, kad rasti nauji naftos telkiniai 80 mylių atstume nuo sostinės. Apskaičiuojama, kad ten esančios atsargos gali būti didžiausias naftos telkinys pasaulyje (apie 80 bilijonų statinių). S. Arabijos naftos reikalus tvarko Arabian American Oil Co. (Aramco).

Sadat moka žaidimą

Kairas. — Pasibaigus Egipto "apsisprendimo metams" dėl karo ar taikos su Izraeliu, oficialiai joks sprendimas nebuvo paskelbtas, tik žinoma iš kasdieninės praktikos, kad karas prieš Izraelį nebuvo atnaujintas. Kadangi Sadatas yra apdovanotas dideliais gabumais nebuvusius dalykus padaryti buvusiais, tai ir šį kartą jis tuo reikalu paskelbė labai patikimą pasaką. Girdi, įsakymą pradėti karą prieš Izraelį jis jau buvęs išleidęs, bet turėjo skubiai jį atšaukti todėl, kad, turėdama įsipareigojimų Indijai, Maskva nenorėjusi tuo pačiu laiku Egipto-Izraelio karo, kai vyko Indijos karas su Pakistanu. Bet pasitarimai su Maskva dabar vėl tuo reikalu esą atnaujinti. Kad niekas jo pasakojimo neprimtų už gryną pinigą, jis užtikrina klausytojus, kad sprendimas tuo reikalu priklausys tik nuo vieno Egipto, Maskva į tą reikalą nebusianti įmaišyta. Žodžiu kalbėjimo menas tobulas: sugestijonuoja būsiant karą ir kitais žodžiais pasakoma, kad jo tikriausiai nebus. Apie tai jis kalbėjo per radiją, savo seniai žadėto svarbiojo kalboj, bet svarbumas joje buvo atskiestas neįdomia pasaka.

David Kennedy, buv. izdo sekretorius, Chicago bankininkas, vėliau keliaujantis prez. Nixono ambasadorius prekybos reikalams su Amerikos partneriais tvarkyti, dabar paskirtas JAV ambasadorium prie NATO tarybos. JAV atstovo jau seniai ten laukiama, nes nuo senojo pasitraukimo praėjo keli mėnesiai.

WALLACE - VĖL RŪPESTIS

Demokratai turi naują bėdą su Alabamos gub. G. Wallace. Ir šį kartą didesnę negu 1968 m. Aną kartą jis sudarė trečią partiją ir su ja bandė laimėti rinkimuose, bet dabar jis įregistruavo pirminiam rinkimam Floridoje kaip demokratas. Demokratai sukliko vienu balsu, kad balsavimas už Wallace būtų balsavimas už prez. Nixoną. Ir tai jau yra didelė politinė nelaimė.

Ta proga jis Floridoje ir pakalbėjo štai ką pasakydamas: norimoms aplinkybėms atsiradus, rudenį jis galės pasirodyti ir kaip trečios partijos kandidatas; iš viso būrio Floridoje įsiregistravusių demokratų kandidatų jis esąs vienišelis, kuris duodąs gyventojams

jams progą pasisakyti prieš mokyklos vaikų tampymą iš vieno miesto galo į kitą; jei Floridos žmonės balsuos už jį, tai prez. Nixonas šiai kampanijai pasibaigus pats atsisakys vaikų vežiojimo mokyklų desegregacijos tikslais.

1968 m. Wallace Floridoje surinko 624,207 balsus, prez. Nixonas 886,804 ir H. Humphrey 676,794 balsus. Ties patys trys kandidatai gali būti ir šiais metais, nes vis daugiau balsų atsiranda už tai, kad demokratams nominuotų sen. Muskie, bet sen. Humphrey. Nebus didelės staigmenos, jei prieš kampanijos galą G. Wallace pasitrauktų iš ringo prez. Nixono naudai.

Pripažino Bangladesh

Dacca. — R. Vokietija, Bulgarija, Lenkija ir Mongolija, visos Maskvos satelitai, pripažino Bangladesh valstybę. Ta proga Indijon buvo atskridęs R. Vokietijos užs. reik. ministeris, matyt, Maskvos siūstas kokių nors kitų reikalų sutvarkyti. Greičiausiai prašyti Indijos, kad ši pripažintų R. Vokietiją dabar, kai Indijos susi-

pykimas su Washingtonu dar neišlygintas. Mat, Indija šiuo metu linkusi padaryti viską, kad tik labiau įskaudintų Washingtoną ir atsilygintų Maskvai už paramą prieš Pakistaną. Neabejojama, kad ir Maskva greit pripažins Bangladesh, nes jai labai rūpi jos uostai prie Bengalijos įlankos.

DIRBA JARRINGAS

J. Tautos. — Jungt. Tautų tarpininkas dr. Jarringas atnaujino savo pastangas privesti žydus ir arabus prie taikos. Susitikimai-pasitarimai vyksta J. Tautų būstinėje New Yorke. Pirmas jo susitikimas buvo su Izraelio, antras su Egipto atstovu. Atrodo, kad abu padarė laimėjimą tyliosios diplomatinės, tai yra svarbesnių dalykų nepranešinėti spaudai be visų sutikimo. Bet vistiek žinoma, kad Izraelio vyriausybės vardu pasakyta, jog jokios preventyvinės sąlygos deryboms pradėti nebus priimtos.

Karalius nusileido, bus rinkimai

Jeruzalė. — Ryšium su Izraelio nusistatymu padaryti savivaldybių rinkimus iš Jordano paimtoje teritorijoje, kur veik visi vietiniai gyventojai yra arabai, įsikišo Jordano karalius su protestu — kas dalyvaus rinkimuose kaip kandidatas ar rinkikas, bus įtrauktas į juodąjį sąrašą ir nukentės aplinkybėms pasikeitus. Izraelis atsakė pranešimu, kad tos vietovės, kurios savivaldybių organų neišsirikins, bus atiduotos žydų karininkams tvarkyti.

Šio ginčo proga paaiškėjo, kad Jordano karaliaus politika tuo reikalu susilaukė iš vietinių politikų, ypač iš jaunųjų, daug opozicijos. Tada jau senieji patriarchai vyko į Ammaną raginti karalių nuo opozicijos atsisakyti, nes jos laikantis rinkimus laimės tie, kurie nėra palankūs Jordano valstybei. Karalius Hussein buvo įtikintas ir politiką pakeitė. Rinkimai įvyks 23 miestuose vakariniame Jordano upės krante. Dabar jau nebe paslaptis, kad jaunieji arabai suka akį Izraelio pusėn, nes ten jie mato geresnę ateitį.

MATHAUMA OLIMBIKI MIUNIKI 1972
AUNGASITI 26 - SEBETEMBA 10

Čia matomu plakatu visoje Afrikoje reklamuojami Olimpiniai Žaidimai, kurie šimet vyks V. Vokietijoje, Miuncheno mieste, nuo rugpjūčio 26 iki rugsėjo 10 imtinai. Šis plakatas laimėjo pirmąją 6,000 markių premiją. Konkurse dalyvavo apie 300 Afrikos kraštų dailininkų. Miuncheno olim-

Čilėje laimėjo opozicija

Santiago. — Čilėje vyko senatorių ir pirmųjų parlamento rūmų atstovų rinkimai. Pralaimėjo komunistų diriguojamos vyriausybės koalicijos abudu kandidatai, laimėjusių yra vienas krikščionis demokratas, kitas tos partijos remtas tautinis konservatorius. Propagandoje vyravo tema — daugiau ar mažiau socializmo. Laimėjo tie, kurie siūlė vyriausybės pradėti socialistinimą suilaikyti. Nežiūrint to, prez. Allende partijos atstovas pareiškė, kad prezidentas turįs programą suradikalinti. Šiuose rinkimuose galėjo balsuoti apie 200,000 asmenų. Opozicija per abidvi vietas surinko 107,604 balsus, vyriausybės koalicija 89,503 balsus. Įdomu pastebėti, kad nebalavusių procentas nedidelis.

APSUKRUS ŠEICHAS

Dacca. — Šeichas Rahman pademonstravo esąs apsukrus politikierius. Jis priėmė išrinktą prezidentu, nes greit galėjo paskelbti savo laikiną konstituciją ir taip suorganizuoti aparatą, kaip jam patinka. Šitai atlikęs, už poros dienų atsisakė prezidentūros ir pasidarė premjeru, sudarė savo vyriausybę ir sau pasiėmė net keturias ministerijas: krašto apsaugos, vidaus reikalų, informacijos ir kabineto. Gabesniuosis savo draugus irgi aprūpino ministerijomis. Užsienio reikalų ministeriu paskyrė Maskvos simpatiką, bet užsienio politikos gairės dar nepaskelbtos.

Tuo reikalu sakoma tik tiek, kad Bangladesh nesidės nė prie vieno politinio bloko. Savo draugą juristą, anglų tipo konstitucinės teisės specialistą, paskyrė vadovu naujai konstitucijai parašyti.

Vakar jau paskelbtas įsakymas buv. pratizanam gražinti visus ginklus per 10 dienų. Okupacinės Indijos kariuomenės tokio pat įsakymo iki šiol niekas nepaklausė. Kadangi Indijos apmokytų ir apginkluotų partizanų tarpe yra daug mokyklų jaunimo, visi raginami sugrįžti mokyti ir žadėta pašalpa, jeigu tokia būtų reikalinga.

BONNOS UNIVERSITETAS ATSISVEIKINO SU PROF. Z. IVINSKIU

P. Alinos Grinienės paslaugom pasiekė tekstas kalbų, kuriom Bonnos universiteto atstovai atsisveikino su savo profesorium Z. Ivinskiu kapų koplyčioje gruodžio 30 dieną.

GARBINGUMAS, SIMPATIN—GUMAS, ISTIKIMUMAS...

Universiteto vardu meno istorikas prof. Heinrich Luetzeler kalbėjo:

— Reino Friedricho Wilhelmo universiteto rektorius ir filosofijos dekanas, apgailestaudami, kad šiandien šioje vietoje negali būti, įgaliojo mane, kaip vieną iš buvusių dekanų, šią jaudinančią ir skausmingą valandą pareikšti mūsų dėkingumą velioniai ir mūsų užuojautą tiems, kurie gyvenime jam buvo artimiausi.

Ne mano uždavinys apibūdinti jo mokslinius nuopelnus. Tai priklauso artimiausiem jo specialybės kolegoms. Tačiau universiteto sudaro ne tik mokslo tyrinėtojai. Sie tyrinėtojai yra ir žmonės, ir Ivinskis buvo tikras žmogus. Kur tik jis mūsų tarpe pasirodė, jis laimėjo simpatijas.

Mes prisimename jo gyvenimo pirmą tarpsnį. Jo vieta buvo jo mylimoji tėvynė Lietuva; jis darbavosi jaunume, kylančiame universitete. Šis Kauno universitetas man nėra tik tolimą legenda. Aš turėjau mokinį, kuris ten darbavosi. Aš buvau bendradarbis žurnalo, kuris ten buvo leidžiamas. Ir kai man Vokietijoje keliai buvo uždaryti, jaunieji kolegos mėgino parūpinti man ten naują veiklos vietą — deja, tai nebuvo įmanoma. Šis asmeninis prisiminimas yra čia reikalingas kaip tik apibūdinti ryšius, kurie jungė velionį su Bonnos universitetu.

Atėjo paskui antras jo gyvenimo tarpsnis — bėgimas ir emigracija. Tai truko nuo 1944 iki 1964 — 20 metų, neaprašomų 20 metų, kurių prarajas mes tegalime tik nujauti. Daugelis čia susirinkusių yra savos tėvynės netekę. Daugelis, kaip aš pavyzdžiui, turėjo laimę išgyventi karo sumaištis ir tėvynės neprarasti.

Prisiminkime mes, laimingieji, tuos, kurie yra taip baisiai apiplėšti.

Ir trečias pagaliam tarpsnis — jis rado Bonnoje prieglaudą. Prieglauda yra daug mažiau nei tėvynė... Mes visi jį mėgom. Jis buvo savo vidum garbingas. Kai su juo kalbėjaisi, jis turėjo ypatingą ženklą — simpatiją kitam, vidaus simpatiją, kurią jis kitam jautė. Ir buvo jis ištikimas.

Garbingumas, simpatingumas, ištikimumas yra didžios šiam gyvenime vertybės. Mūsų laikais jos tapo retesnės vertybės, retos net universitete.

Tačiau užgeso mūsų sviesa. Tylios šilumos, šiltos tylos jau nebeturim. Ši gėlių gausybė rodo, kiek daug brangus velionis buvo sodinęs, sėjęs ir žiedų išauginęs. Su pagarba mes jam reiškiamo dėkingumą.

Ave pia anima!

(Anapus kalbėjo prof. H. Luetzeler užuoninų apie jo ryšius su Kauno žurnalu ir Kauno universitetu yra toki faktai: 1. 1932 jis buvo paprašytas parašyti straipsnį apie naują Vokietijų literatūrą; tas straipsnis buvo išspausdintas "Zidiny" 1932 m.; 2. 1941 laikinoji vyriausybė sukūrė Kaune universiteto filosofijos fakultetą, kurio dekanu buvo paskirtas prof. Z. Ivinskis; tada šio fakulteto profesorium buvo pakviestas ir paskirtas prof. H. Luetzeler, kuris nuo 1935 buvo atleistas iš Bonnos universiteto už jo parasytą recenziją Rosenbergo

knygai "Mythos..."; tačiau nacinė vyriausybė neišleido jo iš Kauno universitetą.

MŪSŲ SEMINARAS BE JO NEISIVAIZDUOJAMAS...

Prof. Friedhelm Kaiser, rytų Europos istorijos ordinaras, buvęs velionio klausytojas, paskiau viršininkas, artimiausias Bonnoje draugas, ištisas valandas praleidęs prie ligonio lovos, kalbėjo:

— Man labai sunku šioje vietoje ištarti žodžius Zenono atminimui. Kaip jo draugas turėjau tylėti; kaip jo mokinys, kolega ir šiuo metu rytų Europos istorijos šakos atstovas esu įpareigotas ieškoti šodžių jo pagarbai.

Zenonas mūsų seminarui nuo 1964 tapo tokiu figūra, be kurios jis (seminaras) neįsivaizduojamas. Jo paskaitos ir semina-

rai praplėtė ir pagilino mūsų žinias apie rytų Europos istoriją tokiu mastu, kurį mes tik dabar matom. Nenorėčiau čia apibūdinti jo mokslinių darbų. Tai bus padaryta, iš dalies jau ir padaryta, kitą vietą. Tačiau noriu čia trumpai priminti jį kaip mokytoją. Jis buvo mokytojas, kuris mokėjo studentus prakalbinti; kuris mokėjo juos patraukti, ir tokiu būdu jam pavyko šioje vietoje egzotinei temai — Lietuvos istorijai — visada laimėti klausytojų ir tarp studentų vokiečių. Jo siekimas įvesti studentus į Lietuvos istoriją visada buvo lydimas jo asmeninio angažavimosi savo studentų reikalam. Jo esmė žymėjo begalinis gerumas, kurio dėka jis kiekviename kitame žmoguje teisekojo tik gera. Ir ši esminė žymė, žmoniškasis gerumas, jame išliko iki paskutinių valandų. Jis galvojo ne apie save, bet apie tuos, kurie jam yra artimiausi. Net ir savo mirties valandą jis mum yra likęs pavyzdžiu. Vienas iš jo mokinių šiom pastarosiom dienom sakė: "Zenonas Ivinskis buvo mūsų mokytojas gyvendamas, mokytoju jis mum tapo ir mirdamas."

protestantų 37 proc., sešadieniai ir sinagogas žydų ejo 19 proc.

Labiausiai bažnyčių lankymas krito tarp katalikų: iš 71 proc. 1964 metais iki 57 proc. 1971.

Tas pat pastebima ir Kanados Quebec.

Eucharistinis kongresas 1973 bus Melbourne, Australijoje.

New Yorko žydų organizacijos pasisūlė nusiųsti į Maskvą rabiną. Maskvoje žydai neturi rabino po Levin mirties. Dabar visoje Sovietų Sąjungoje tesą 3 rabinai. Atsakymo iš Maskvos dar nėra, ar Sovietų valdžia įsileis.

Vis dar ko nors trūksta

Praėj. metų gruodžio 9-10 Vilnių įvykusioje vadinamos Aukščiausios Tarybos asistentojo šaukimo antrojo sesijos deputatų diskusijų metu palietė eilę opijų klausimų kultūros, sveikatos ir kt. srityse. Čia kelios nuotrupos ("Tiesa", nr. 287).

Deputatas, kultūros "ministras" L. Šepetys pasakojo, kad šiais (1972) metais lietuviai dailininkai Maskvoj rodys savo kūrybą, teatrui dalyvausį festivaly. Naujieji operos ir baleto rėmai Vilniuje būsiai atidaryti 1973 pabaigoje, bet, anot Šepetio, teatruose vis dar trūksta vietų. Didesniuose Lietuvos miestuose dar trūksta net 30 masinių bibliotekų. Įvairiose Lietuvos vietovėse trūksta tinkamų kultūros namų.

Deputatas H. Zabulis (aukštojo ir spec. vidurinio mokslo "ministras") pripažino, kad Lietuvoje vis dar labai trūksta kvalifikuotų specialistų su aukštojo mokslo. Esą, reikia daugiau rūpintis specialistų ruošimo kokybe. Zabulis dar nurodė, kad aukštosios mokykloms ir technikumams Lietuvoje vis dar labai trūksta bendrabučių. Tai ypač liečia Vilniaus universitetą. Šiaulių pedagoginį institutą ir visą eilę technikumų.

Deputatas V. Šumakaris, Naujosios Vilnios apygardai atstovavęs, pareiškė, jog Vilnių vis dar trūksta darbo jėgos. Jo žodžiais, į Vilnių kasmet atvyksta apie 8,000 gyventojų, be to, natūralus gyventojų prieauglis per metus siekia daugiau kaip 4000 žmonių. Juos anksčiau ar vėliau teks aprūpinti gyvenamuoju plotu (deputatas nepažymėjo, kad to ploto Vilniuje ir nuo seniau labai trūksta — E. Inf.).

1971 gruodžio mėn. Vilnių įvykusioje A. Tarybos sesijoje okupuotos Lietuvos sveikatos ministras V. Kleiza kalbėjo apie sveikatos padėtį Lietuvoje, pateikė gydytojų statistiką ir apibūdino sveikatos apsaugos įstatymą, tos pačios tarybos (nukelta į 4 psl.)

SPARTA — Rašomos mašinėls (v. kalbomis, radio, spalv. TV, computeriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios koplyčios. oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermentis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieš namą kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektotojai ir statytojai, 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002 AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsu artimesiems—importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos. Iovoms užtiesalai. Vilnonės skaros ir šalikai—geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakeltes Europą. Užeikite ir ištikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga- u vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4877.

Skelbkites Darbininke

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Skirtinga programa Sek-Jok J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountaine, N.J. 07092; tel. 201—232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radio stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žibury, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288. 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860. kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yuclius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TĖVYNĖS GARSŲ radio valandėlė nauju laiku WKSS—FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

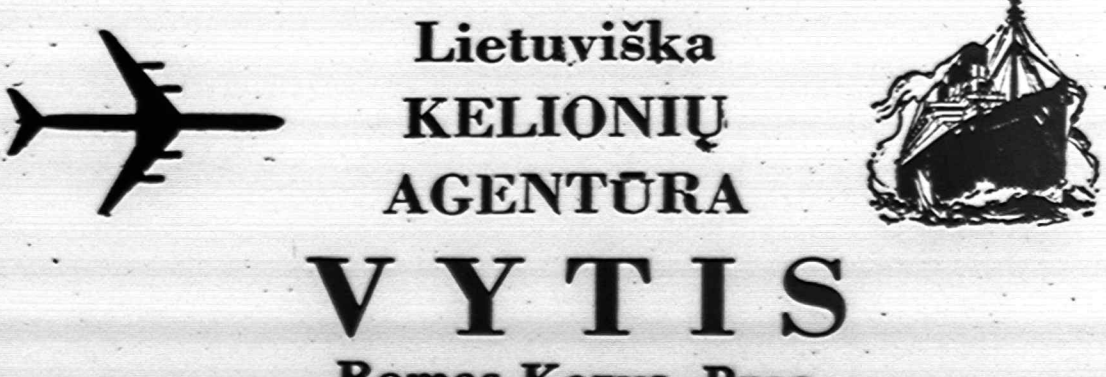
DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klub valdybos pirm. Fr. Puidokas, 680 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Stip. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)
VIEŠBUČIAI	GRUPĖMS
LAIVAI (Cruises)	JAUNIMUI
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas	SEIMOMS

Patys jauniausieji demonstracijose prie sovietų pasiuntinybės New Yorke. Lituanistinių mokyklų mokiniai neša pačių nupieštus plakatus, kurie vaizduoja jūrininką Simą Kudirką, uždarytą sovietų kalėjime.

Nuotr. L. Tamošaitis

DARBININKAS910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281

Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and August when published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kinai ir Lietuva

Komunistinės Kinijos atsiradimas J. Tautose virto nauju laiko ženklu, kuris pažadino dėmesį jos laikysenai pavergtų tautų reikalui.

Elta paskelbė lotynų Amerikos spaudos užuominas, kad kom. Kinija galinti kelti J. Tautose kaltinimus Sovietams dėl Baltijos valstybių. Chr. Sc. Monitor pastebėjo, kad kom. Kinijos atstovas Chicano Huang-hua davęs suprasti, jog Kinija galinti remti sovietinių bėglių veiklą.

Spėjimų apie tokią galimybę pasirodė ir tarp lietuvių. Philadelphia politinio savaitgalio diskusijose buvo pasisakyta iš Kinijos paramos ieškojimą Lietuvos reikalui. Paskutiniame "I Laisvę" nr. V. Vaitiekūnas apšvalgė apie Kiniją "naujamie vaidmenyje" baigę sprendimu, kad "Sovietų pavergtų tautų ir okupuotų Baltijos valstybių demokratiniui sluoksniui Kiniją, nors ir raudoną, naujamie vaidmenyje turėtų palankiai vertinti". O tas vaidmuo — skaldyti Sovietų Sąjungą, kelti separatizmo nuotaikas.

Kom. Kinijos vaidmenį J. Tautose vertinant nereikia pasiduoti iliuzijoms, kurios gali kilti iš mūsų norų (wishfull thinking). Nei mūsų norai, nei mūsų "prašymai" nelems Kinijos nusistatymo. Tegalima realiau Kinijos nusistatymą atspėti, išsiaiškinant kom. Kinijos interesus ir jos režimo veidą.

Tiek į vieną, tiek į kitą atsižvelgiant, atrodo:

1. Jei kom. Kinija imtų kalbėti apie Sovietų pavergtas tautas ir okupuotas Baltijos valstybes; jei imtų kurti "nacionalinį separatizmą", tai tik jau ne dėl to, kad tom tautom ar valstybėm linkėtų laisvės bei nepriklausomybės. Tos laisvės Kinijoje ne daugiau kaip Sovietų Sąjungoje, o Baltijos valstybių aneksiją ji yra seniai pripažinusi.

Jos galimas balsas apie So-

viety pavergtuosius tereiktų jos pačios interesų silpninti Sovietų Sąjungą pasaulio opinijoje, kurti tautines grupes prieš Sovietų Sąjungą, kaip tai daro ir Sovietų Sąjungą Azijoje, Afrikoje ir Amerikoje.

Patikėti Kinijos komunistų kalbom būtų toks pat apsigavimas kaip ir patikėti Sovietų kalbom. Tai būtų didesnis apsigavimas kaip praeities patikėjimas Atlanto chartos skelbtais principais.

2. Tačiau Kinijos komunistų interesus pavergtisiais yra galimas. Galimas, kol Kinija Sovietus laiko savo konkurentais. Tokis kinų interesus nebūtų priešingas ir pavergtųjų interesui. Bet kieno kalbos už pavergtuosius yra naudingos, nes palaiko juos opinijos orbitoje.

Galimybė, kad komunistinė Kinija propagandai naudotųsi pavergtųjų korta, būtų naudinga mum ir kitu atžvilgiu. Kom. Kinijos buvimas Jungt. Tautose ir jos galėjimas pasakyti žodžius apie Sovietų pavergtas tautas būtų tam tikra paskata ir Jungtinėms Valstybėms. Paskata, kad šios tuo tarpu tik propagandinės kortos ir Amerika nepaleistų iš savo rankų. Paskata, kad Amerika savo tyla neprarastų tautų apsisprendimo, laisvės šalininkų bei rėmėjų aureolės.

Amerikos diplomacija Jungtinėse Tautose ilgai tylėjo apie Baltijos valstybes. Noras išvengti visko, kas galėtų sudaryti bent šiek tiek įtampą su Sovietų Sąjunga, užčiaupė Amerikos vyriausybės atstovų lūpas.

Po ilgo tylėjimo pagaliau valstybės departamentas nebuvo priešingas, kad kongresmanas Derwinski, delegacijos J. Tautose narys, prašę tiesiai, atvirais ir griežtais žodžiais apie padėtį Baltijos valstybėse (lapkričio 15 d.).

Bet tai buvo padaryta jau kom. Kinijai sėdint Jungtinėse Tautose.

KUR PAJĖGŪS VEIKĖJAI, TEN GYVA IR VEIKLA

KUN. BRONTUS LIUBINAS

Bendruomenės veikėjų suvažiavimas Vokietijoje

Lorsche, Medziotojų svetainė. Vokietijos LB valdybos pirmininkas inž. Jonas K. Valiūnas gruodžio 11 atidarė Bendruomenės veikėjų suvažiavimą-seminarą, pasidžiaugdamas, kad taip gausiai susirinkta. Suvažiavusieji posėdžiam pirmininkauti išsirinco Memmingeno LB apylinkės valdybos sekretorių Petrą Veršelj.

Bendruomenės pagrindai

Vokietijos LB tarybos referentas veiklos planavimui mokyt. Vincas Bartusevičius skaitė paskaitą apie Bendruomenės pagrindus. Jis kėlė klausimą, kokią Bendruomenę kūrė jos steigėjai, kokia ji yra šįandien ir kokia turėtų būti. Pastebėjo, kad pagal Lietuvių chartą LB yra ne draugija, bet tautinė bendruomenė. Išsiaiškindamas to paties nuomonės tebesilaiko JAV ir eilės kitų kraštų LB vadovai. Tačiau praktikoje to tikslo nie-

kurnepasiekiami. Lietuvių charta yra daugiau deklaratyvus, negu normatyvus pobūdžio dokumentas. Pagal jos duotą aptarimą, LB būtų galima pavadinti lietuviška visuomene. Paskaitininkas nurodė, kad kai kieno siūlomas valstybės piliečio ir LB nario sąvokų gretinimas nėra tikslus. Valstybės piliečio sąvoka ir pareigos labai aiškios, o LB, jei jos nelaikyti draugija, nario ir net išsivijęs lietuvių sąvokos labai miglotos. Tiksliau turti, kad LB visuotinumą pasireiškia tuo, jog prie jos gali priklausyti kiekvienas save laikąs lietuviu ir sutinkąs išpildyti bent minimalias organizacijos nustatytas sąlygas.

Kol kas nesą aiškumo LB santykiuose su kitomis lietuvių organizacijomis bei institucijomis. Esąs nesusipratimas Lietuvių Bendruomenei įsijungti į Vliak ar Altą. Jeigu jau jungtis, tai turėtų būti priešingai. Tik LB bazė būtų pakankamai plati du-

ti rėmus kitom organizacijom ar sambūriam. B. Bartusevičius svarstė, ar gera Lietuvių Bendruomenę atjungti nuo bet kokios partinės politikos. Paskaitininkas būtų linkęs remti susigrupavimus Lietuvių Bendruomenė, tačiau tai neturėtų būti senosios partijos, kurios kurtos kitiem uždaviniam, nei Bendruomenė kad turinti. Reikėtų naujų susigrupavimų, su aktualia programa šių dienų Bendruomenės gyvenimui. Juose turėtų būti išryškinti Bendruomenės uždaviniai ir būdai jiems pasiekti.

LB uždavinius apsprendžia du faktoriai: praregėjimas, kad grįžti į Lietuvą neįmanoma, ir konstatavimas, kad lietuviųbė išsivijoj ne tarpsta, o nyksta. Tai liūdni faktoriai, bet jie neturėtų skatinti nuleisti rankas. Išsivijus uždaviniai turi du aspektus: politinį ir kultūrinį. Politinis reiškiasi reikalaujant Lietuvai laisvės, o kultūrinis — stengiantis išlaikyti lietuviybę

būsimose kartose. Pagrindinis veiklos laukas yra apylinkė ir šeima, o priemonės — organizacijos, vasaros stovyklos, lituanistinės mokyklos. Pilna lietuviška aplinka čia, Vokietijoje, negali būti sudaryta. Vaikas, ieškodamas pasitenkinimo, stengiasi prisijungti prie vienaamžių grupės. Draugai jam svarbiau nei šeima, nei tėvų vertybės. Kalbos atžvilgiu draugų grupė jam stato kitus reikalavimus, negu tėvai. Mūsų reikalas perduoti vaikų priklausomumą tėvų tautai. Tačiau, deja, neretai pasitaiko, kad ir tėvai dedasi vokiškesni už vokiečius. Vasario 16 gimnazija dažnai tik pradeda tai, ko tėvai nepadarė. Visos konkrečiosios veiklos priemonės sulūžta, jei nėra atamos šeimos. Jos tik tada bus sėkmingos, jei tės šeimos pradėję darlą. Mūsų šansai yra intensyviame, sutartiname, bet ir atvirame auklėjime.

(Bus daugiau)

Apie Kiniją ir Lietuvą

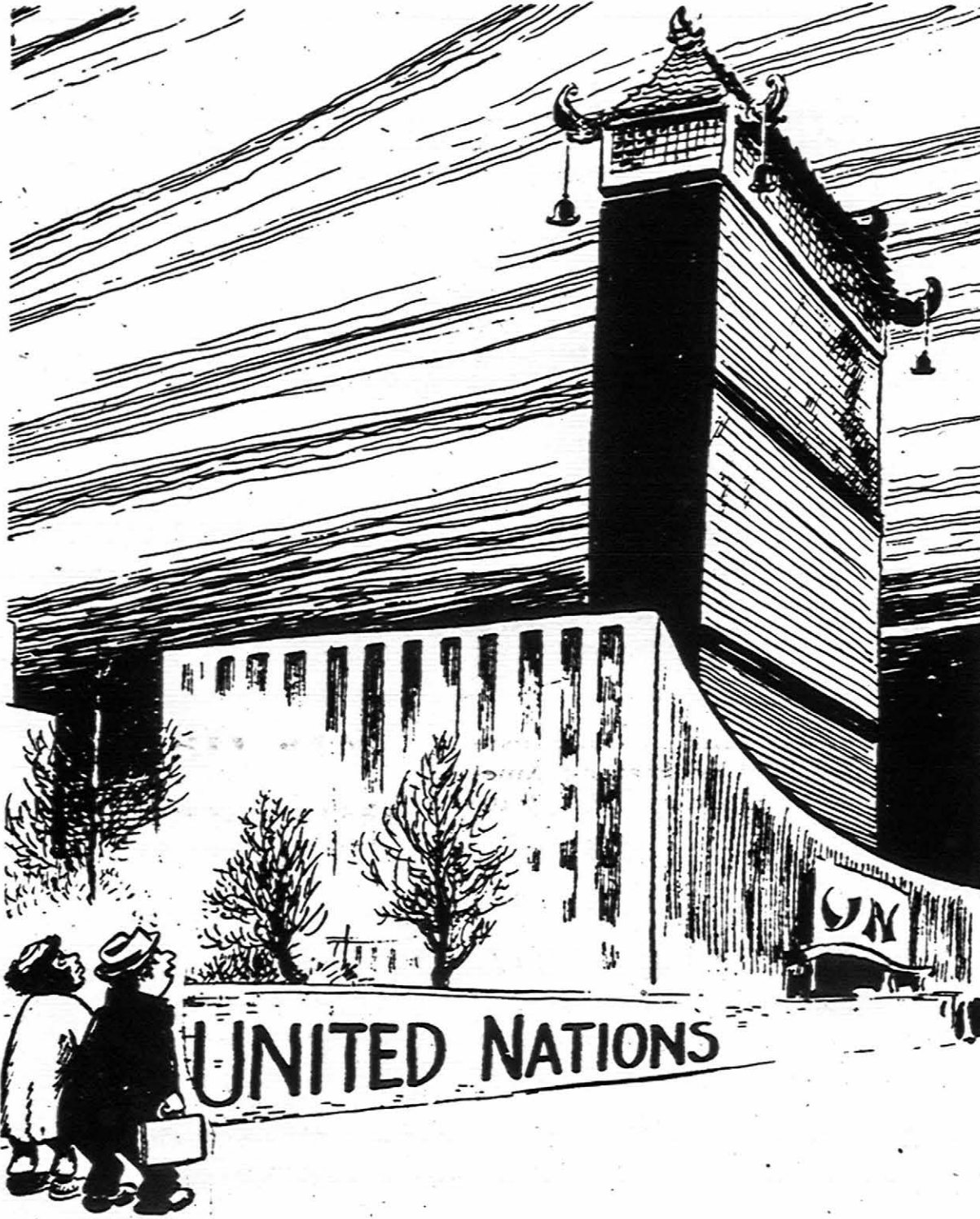
"El Universal" dienraštis, Caracas mieste, Venecueloje, gruodžio 21 paskelbė dar vieną Vieri Lodovico Pericoli straipsnį apie Kiniją bei jos dėmesį ne tik Ukrainai, bet ir Baltijos valstybėm. Pirmasis straipsnis buvo įdėtas gruodžio 14, ir Elta jau buvo paskelbusi jo santrauką. Antrajame straipsnyje daugiau atkreipiamas dėmesys į Kinijos propagandą ukrainiečių tarpe, be to, keliose vietose kalbama ir apie tris Baltijos valstybes.

Autorius Pericoli pažymi, kad Kinija, vykdydama Sovietų Sąjungos skaldymo politiką, moraliai bei materialiai pradėjo remti įsikūrusį Tautinį Ukrainos Frontą. Jis kurtas visus ukrainiečius — tiek į Sibirą deportuotus, tiek ir savo krašte gyvenančius — atsipalaiduoti nuo Maskvos bei sukurti socialistinę ukrainiečių, visiškai nepriklausomą nuo Maskvos valstybę.

Autorius mini to Fronto išleistą manifestą, kuriame iškeliamas reikalas visiškai atsižvelgti nuo Maskvos. Ten dar nurodoma, kad imperialistai rusai buvo užėmę (okupavę) Suomiją bei savo tikrom kolonijom pavertę eilę Europos tau-

tų, sunaikindami Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybes. Be to, rašo Pericoli, sovietai ne negalvoja grąžinti Kinijai rusų sąjū okupuotas žemes. Manifeste dar teigiama, kad Rusija tydomis ruošia naujas agresijas prieš Rumuniją, Albaniją ir Jugoslaviją.

Toliau pažymėta: per vieną pabėgėlį lietuvių, kuriam pavyko iš Sibiro pasprukti pro Iraną išstius metus keliaavus sovietų teritoriją, pavyko patirti, kad ne rusiškos Sibiro tautybės žvelgiantys į Kiniją kaip į savo išsigelbėjimą, tuo tarpu, kai Sovietijos rusai reiškia nerimą. Be to, Lietuvoj, kaip ir kitose Baltijos valstybėse, pastebima auganti simpatija net ir komunistų partijos narių tarpe, Rumunijai, lygiai, kaip prieš tai buvusios reikiškos simpatijos Čekoslovakijai bei buvusio rodyta pagarba Jugoslavijai. Atrodo, kaip teigia Pericoli Venecuelos dienraštis, kad Rytų Europa (čia turima galvoje komunistiniai kraštai — E. Inf.) šįandien žvelgia į Kiniją su augančiu nepasitikėjimu, lygiai kaip toji Europos dalis panašiai žiūrėjo į pokarinę Europą bei JAV-bes, vedusias šaltąjį karą. (Elta)

Atremontuotos Jungtinės Tautos

**JUOZAS
ERETAS****TARNYBOJE LIETUVAI**

22

Tos visos jo darbo sritys mum buvo tolimos, neįtilpo į mūsų klasės sienas. Buvo jau įdomiau išgirdus, kad profesorius ne tik organizavo sporto sąjungą, ragino studentus sportuoti, bet ir pats su jais leisdavosi rogutėm nuo Vytauto kalno.

Profesorių Eretą visuomet prisimenu pačiais pirmais nepriklausomybės metais primityviam Kaune, kada buvo kuriama tikra to žodžio prasme iš nieko.

EINA GARSAS

Garsas apie prof. J. Eretą buvo pasiekęs ir provinciją, ten esančius jo būsimuosius studentus. Iš Zemačių, iš to istorinio Kražių miesto, Pranas Razminas pasakoja: "1926 ar 1927 mokiausi Kražių Žiburio gimnazijoje vyresnėse klasėse. Buvau pakviestas sykį senojo klebonijon, kur tada gyveno gimnazijos direktorius kun. J. Galdikas (o po jo direktorius kun. Avižienis). Buvo ten atvykęs prof. J. Eretas, tada vadovavęs Pavasario sąjun-

gai, o aš dirbau vietoje su pavasarininkais. Teko pirmą kartą pasiklausyti, ką ir kaip prof. J. Eretas kalbėjo apie katalikiškąjį jaunimą... Kai 1929 metais įstojau į Kauno universitetą, J. Eretas jau buvo man pažįstamas".

Is Sūduvos istorinio miesto Marijampolės apie tą pat laiką pasakoja Antanas Masionis: "Pirmą kartą pamaciau ir išgirdau prof. J. Eretą, būdamas šeštoje ar septintoje klasėje, t.y. 1927 ar 1928 metais. Tuo metu lankiau Marijonų gimnaziją ir priklausiau vietinei moksleivių ateitininkų kuopai. Marijampolės ateitininkai turėjo šventę ir pakvietė prof. J. Eretą paskaitos.

"Jau ir be pristatymo žinojome, kad prof. J. Eretas yra šveicaras... Su auditorija tuojau užsimezgė gyvas kontaktas. Žavėjomės jo išvaizda, laisvumu bei gyvumu — kalbėjimo stilium domėjomės daugiau nei pačiu kalbos turiniu... Baigęs gimnaziją, 1929 metų rudenį atsidūriau Kaune ir pradėjau studijuoti Vytauto Didžiojo universitete Teologijos-filosofijos fakultete. Pagrindinė šaka įsirašiau lotynų kalbą ir literatūrą, šaltine vokiečių. Paklausęs prof. J. Eretą paskaitų, nuo antro semestro persirašiau vokiečių kalbą bei literatūrą pagrindine. Ir niekada nesu to gailėjęsis".

Kitu keliu prof. Ereto garas pasiekė Aukštaičių žemės Antaną Mažiulį. "Mano kaimynai savanoriai pasakojo, kad vienas mokytas šveicaras stojęs savanoriu ir ginąs Lietuvą. Vienas pats tą ankštą, juodą vyrą matęs. (Mano šnekoje juodu vadina kiekvieną tamsiaplaukį: Dusetų ir kitose apylinkėse veik visi lietuviai yra gana šviesių plaukų, mėlynų akių, būdingi šiauriečiai, todėl ir koks nors atklęs, net lenkas, dusetiškas yra "labai juodas"). Kiek vėliau, pradžios mokykloje būdamas, iš savo mokyty giminių emiau išgirsti apie tą mokyty šveicarą ir piktų žodžių. Mano visa didžioji giminė buvo liberalai, religiniu požiūriu indiferentai, kai kada ir tikri "laisvamaniai" (ateistai). Jie steigė jaunimiečius, Kultūros būrelius. Iš jų taip ir girdėdavau, kad tas šveicaras organizuoja kaškokius pavasarininkus, visokias davatkas, tuo kenkdamas Lietuvos mokslui ir pažangai. Jis organizuoja net sportininkus, pats su jaunimu išsilygines aikštę, pats kasęs kastuvu žemes ir t.t. Šį socialinį paslankumą visa mano giminė laikė dr. J. Ereto dorybe, bet negalėjo

atleisti, kad jis patraukia jaunimą į pavasarininkus ir tuo silpnina jaunimiečius, būsimus valstiečius liaudininkus.

"Nors aš pats nuo pradžios mokyklos buvau susijęs su jaunimiečiais, bet nuo 1932 susijau su pavasarininkais ir pradėjau susidurti su tuo judriu ir didelės energijos šveicarų, apie kurį anksčiau buvau tik girdėjęs. Pirmas susitikimas, rodos, buvo 1933 prieš N. Metus suvažiavime Kaune".

Ir kitu būdu atėjo prof. J. Ereto garas į jo būsimuosius klausytojus. Kaip pasakoja Jonas Kavaliūnas, "Profesorius Ereto pavardė man buvo jau gimnazijoje gerai pažįstama. Jis vadovavo Pavasario federacijai ir parašydavo įdomių straipsnių "Pavasario" žurnale, kuris mūsų namus lankė. Neretai tekdavo matyt jo pavardę ir kituose laikraščiuose, nes jo veikla buvo labai plati".

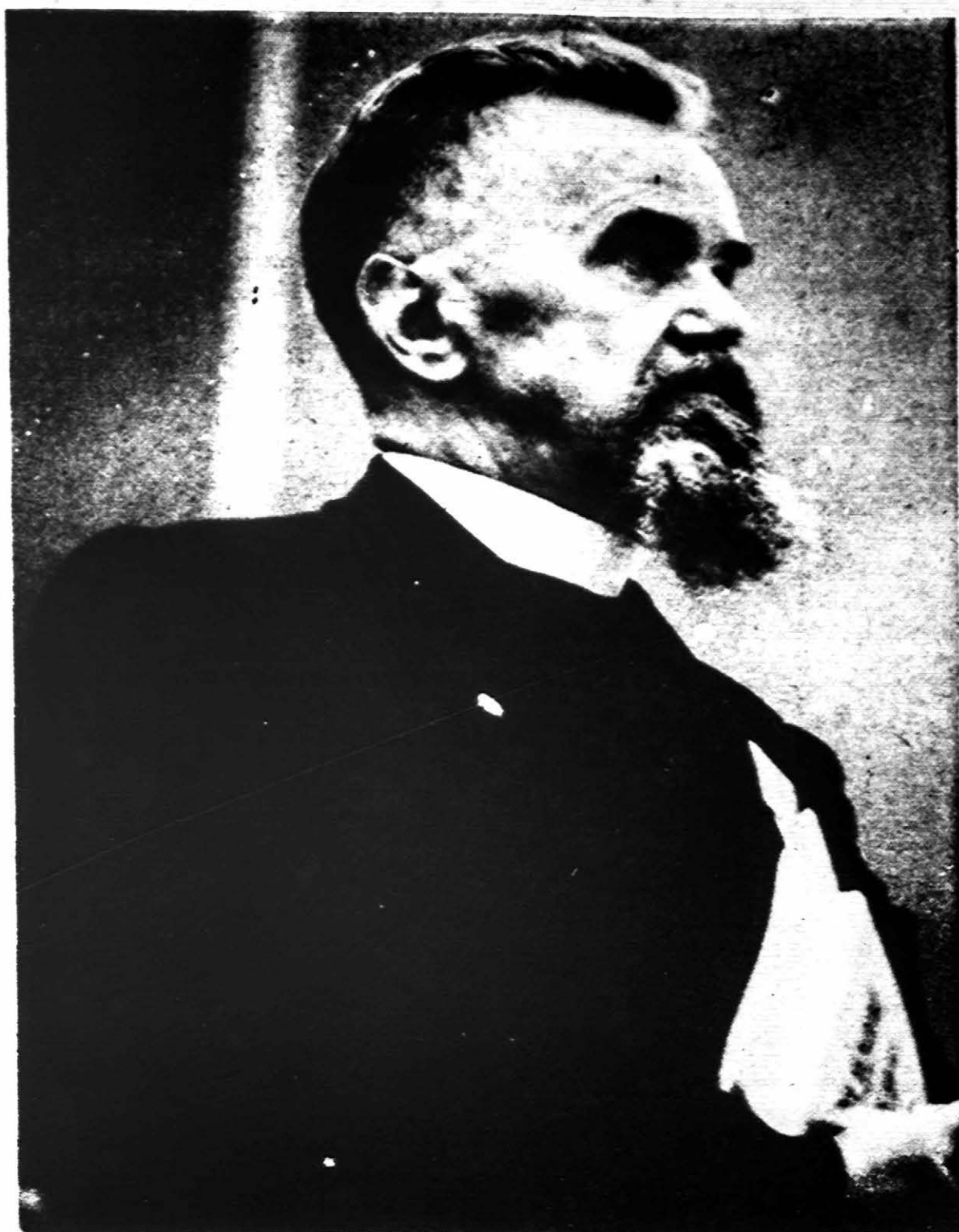
"KITOKS"

Jei tiesa, kad jaunas filosofijos daktaras, vėliau germanistikos profesorius galėjo užaugti lietuviškos žiemės malonumais kartu su studentais; jei tiesa, kad daugelis jo būsimų studentų jį žinojo jau prieš atvykdami į universitetą, tai jis tikrai buvo "kitoks".

Nuo kitų universiteto dėstytojų jį skyrė jo paprasti, neformaliūs santykiai su studentais, jo draugiškas, gal net kartais tėviškas familiarus studento pakalbinimas. Ir tie santykiai nesiribojo vien trumpu susitikimu paskaitų metu auditorijoje. Studentai jį matė susirinkimuose, kongresuose, gegužinėse — vis tokį gyvą, draugišką, energingą, su ateitininkų meno draugijos. "Šatrijos" kepuraitę ant galvos. Bet tas paprastumas visai nekludė jo elegancijai ir džentelmeniškumui, kurį jis rodė tiek profesoriam, tiek studentam.

"Buvo įprasta, kad studentai, susitarę su profesoriais, eidavo egzaminų į namus. Tuo papročiu ir aš ne kartą esu pasinaudojęs. Teko ir pas prof. Eretą laikyti egzaminus jo bute senamiestyje. Po egzaminų jis paėmė mano kaimiško molo apsiaustą ir padėjo apsilvilti. Aš buvau nustebintas ta jo pagarba vargingam studentui ir tuo jaudinančiu paprastumu" (Pr. Razminas).

(Bus daugiau)

Prel. M. Krupavičiaus mirties metinės Šiuo laikotarpiu minimos įvairiose lietuvių kolonijose. New Yorke toks prisiminimas įvyks šį sekmadienį, 3:30 val. popiet, Kultūros Židinyje. Nuotr. V. Maželio

MYKOLAS KRUPAVIČIUS — ISTORINĖ ASMENYBĖ

Žvilgsnis į jo politiką ir veiklą

Tautų istoriją kuria didžiosios asmenybės. Bet į jų kūrybą, gyvenimą ir asmenį, kaip į kokį kalną, lengviau žvelgti iš tam tikros perspektyvos. Joje aiškiau atsiskleidžia prieš mūsų akis pats kūrėjas ir jo darbai, nes, detalėms išnykus, atsiveria platus jų veiklos vaizdas, savo dydžiu ir pločiu praplešdamas mūsų akiratį. Tokios perspektyvos reikia aprėpti istorinės reikšmės prel. Mykolo Krupavičiaus politinę, visuomeninę, kultūrinę, tautinę ir valstybinę veiklą.

Vieniųjų metų nuo mirties tarpas dar yra persiaura perspektyva į M. Krupavičių žvelgti įvairiais požiūriais, bet jo daugelio darbų rezultatai jau įgalina žiūrėti į jį, kaip į lietuvių tautos istorijos kūrėją, savo vardą įsirašiusį netolimoje tautos praeityje lietaus nenuplaukiamomis ir dulkimi neužnešamomis raidėmis. Dvidešimtojo šimtmečio Lietuvos gyvenimo laikotarpis būtų nesuprantamas be M. Krupavičiaus arba jis būtų įgijęs visiškai skirtingą kryptį. Lietuvių tauta M. Krupavičiui ir jo amžininkams yra ir liks skolinga už tautinės sąmonės išugdymą, valstybingumo tikslų parodymą, tautinę atsparą dabarties nedalioje ir ryžtą laisvei susigrąžinti. Lietuvių tauta per trumpą nepriklausomo gyvenimo laikotarpį tapo savitu tautiniu vienetu, galinčiu išlaikyti ir jaunosios kartoms perduoti tautinį sąmoningumą ir laisvės troškimus.

Istorinėje perspektyvoje

Devyniolikto šimtmečio viduryje Europos politikon ir visuomenėn, atnešė naujų idėjų ir didelių sukrėtimų. Jau buvo pasibaigusi didžiųjų valstybinių ir politikų, kaip italų C. Cavouro, G. Garibaldžio, prancūzų L. Gambettos ir austrių C. Metternicho vadinama liberalizmo epocha. Dar tebesitęsė O. Bismarcko "kova už kultūrą", kai šį pasaulį 1885.XI išvydo Mykolas Krupavičius. Tačiau anų politikų valstybinės galios iškelimas, antireliginis liberalizmas ir tautiniai laisvės sąjūdžiai dar ilgai viešpatavo. Tuo pačiu metu, kylant pramonei, augant miestams ir

PRANAS GARŠVA

darbininkų klasei, Europoje reikėsi ir kiti sąjūdžiai, kurie ieškojo priemonių padėti darbininkams, skriaudžiamiesiems ir skurdiems baudžiauninkams. Iš kito socializmas, anarchizmas, nihilizmas, radikalizmas ir revoliuciniai judėjimai. Krupavičius, augdamas neturtingoje šeimoje, tėvui išvykus Amerikon geresnių uždarbių ieškoti, aišku, turėjo susidurti bent su tų naujųjų sąjūdžių skersėjais, po truputį paliečiančiais ir rusų provincija laikomą Lietuvą. Jis nuo jaunystės atstovavo neturtingųjų ir skriaudžiamųjų pusę, bet savo veiklai pasirinko krikščionišką kelią.

Katalikų Bažnyčia nebuvo abejinga liaudies ir neturtingųjų reikalams, nors tuo metu dar daugelis dvasininkų buvo per daug glaudžiai savo veiklą susieję su valdančiąja ir galią turinčia viršūne. Bet didžiosios idėjos gimsta paskirų žmonių mintyse ir širdyse. Ir krikščioniškasis socialinis judėjimas prasidėjo iš pavienių asmenų, kaip prancūzų Lamennais, Lacordaire, F. Ozanamo, vokiečių A. Kolpingo ir vysk. W. Kettlerio, kunigaikščio Loewensteino ir kitų idealistų, kurie norėjo Evangelijos dvasia ir pagal laiko reikalavimus spręsti darbininkų, dvarų baudžiauninkų ir neturtingųjų gyvenimo, išsilaikymo, darbo teisių klausimus. Šis krikščioniškas socialinis įvairių kraštų sąjūdis susijungė į uniją tais pačiais metais (1885), kai M. Krupavičius gimė. Nors F. Ozanamas ir kai kurie kiti idealistai reikalavo į socialinį darbą jungti ir politines priemones bei valstybinės jėgos, bet tai dar nebuvo tikra prasme krikščionių demokratų partija, kuri vėliau taip sėkmingai reikėsi įvairių valstybių gyvenimo tvarkyme ir dviejų karų padarytų žaizdų gydyme.

Iki krikščioniškos demokratijos, taip veiksmingos politiniame gyvenime, sukūrimo dar buvo ilgas kelias. Jį atbaigė didysis socialinis popiežius Leonas XIII, išleisdamas naują kryptį socialinei ir politinei veiklai davusią encikliką "Rerum No-

varum" (1891) ir ją papildydamas praktiškais sprendimais encikliką "Graves de Communi" (1901). Šios enciklikos buvo Bažnyčios rodyklė, nurodant krikščioniškas politines ir socialines veiklos plotus.

Amžininkų ir pagalbininkų tarpe

Krupavičiaus amžininkų eilėn įsiriškioja didieji Europos krikščioniškos demokratijos kūrėjai, vadai ir valstybininkai, kurie krikščioniškais principais grindė politinį, socialinį, ekonominį ir valstybinį savo kraštų gyvenimą tarp dviejų karų ir ypač šio pokario metais. Keturiolika metų vyresnis, bet tik 1919 m. sukūręs Italijos politinio ir socialinio pobūdžio sąjūdį, yra Luigi Sturzo (vadinamas don Sturzo, iš tikrųjų prel. L. Boscarelli, g. 1871), dešimčia metų vyresnis Vokietijos Centro partijos vadas, daug prielankumo rodęs Lietuvos nepriklausomybei, M. Erzbergeris (1875), devyneriais — garsieji Austrijos ir pokarinės Vokietijos kancleriai prel. Seipelis ir dr. K. Adenaueris (1876), ketveriais — Italijos respublikos kūrėjas ir valstybininkas A. De Gasperi (1881), jo vienamečiui tokie pirmojo ir antrojo pokario politiniai vadai, kaip Vokietijos H. Brueningas (1885) ir Prancūzijos R. Schumanas (1886). Šių didžiųjų politinių vadų pastangos ir sugebėjimai reikėsi savose valstybėse tokiu svoriu, kad į juos reikia žvelgti, kaip į šio šimtmečio istorines asmenybes, kurasias netolimą istoriją, gydydusias karo padarytas žaizdas ir padėjusias stiprią pamatą savo kraštų valstybiniam gyvenimui, kaip Krupavičius savo metu yra kūręs savos tautos istoriją ir dėjęs jai naują pamatą, ant kurio buvo statomas Lietuvos valstybinis rūšas.

Politikas ir valstybininkas negali būti vienišas ir savame krašte, jeigu nori savo idėjomis pakeisti gyvenimo tikrovę geresne linkme. Nebuvo vienišas ir M. Krupavičius. Jis kaip tik reikėsi dideliais organizavimo sugebėjimais, visuomeninės veiklos patirtimi ir ryškiu idealizmu. Savo socialinėms ir poli-

BRANGŪS BROLIAI IR SESĖS LIETUVIAI LAISVAME PASAULYJE!

Lietuviai vyskupai, Apaštalių Sosto paskirti jūsų dvasinių reikalų tarnybai, sielojamės kartu su jumis visais mūsų brolių reikalais. Mums rūpita jūs, tačiau taip pat rūpi religiniai ir moraliniai reikalai mūsų brolių pavergtoje Lietuvoje bei išblaškytų po Rusiją ir Sibirą. Tremtinių lietuvių Rusijoje ir Sibire, pačių rusų pateiktomis žiniomis, paskutiniu metu buvo apie 158, 000. Naujų įvykių eilė Lietuvoje parodo, kad ir šiandien, kaip Stalino laikais, prieš religiją kovojama žiauriau, negu prieš kriminalus, istvirkimą, girtavimą. Pavergėjas siekia mūsų tautą sužlugdyti dvasiškai ir moraliskai, o tada palūžtų ir tautinis jos atsparumas. Visi vieningai melskimės už mūsų brolius ir padėkime jiems, kaip sugebame.

Kad sėkmingiau ir bendromis jėgomis būtų padedama mūsų pavergtos tautos religiniam ir moraliniam reikalui, kad pasaulis būtų informuojamas apie religijos persekiojimą Lietuvoje, būrys mūsų kilnių patriotų kunigų 1959 įsteigė Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą. Per ją stengiamės, kiek sugebame, padėti Lietuvos religiniam reikalui dabar. Prie L. K. Religinės Šalpos yra pradėtas fondas, kuris bus saugojamas iki to lai-

ko, kada bus galima laisvai padėti Bažnyčiai Lietuvoje. Šio fondo pradžia yra iš to fondo, kurį bandė kurti a.a. arkivyskupas metropolitas Juozapas Skvireckas kartu su abiem tada gyvais kitais lietuviams vyskupais tremtyje. Dabar esą gyvi laisvame pasaulyje lietuvių vyskupai kviečiame visus lietuvius bendron talkon savo metinei auka gelbėti dabar galimus reikalus, o didesne auka ar palikimu didinti fondą ateičiai.

Fondui kiek išaugus, ir jo metinės pajamos galės būti naudojamos dabarties religiniams reikalams Lietuvoje.

Tiesa, kad kiekvienas stengiasi padėti saviesiems Lietuvoje. Tačiau ši pagalba pasiekia tik nedaugelį ir liečia tik materialinius jų reikalus. L. K. Religinė Šalpa stengiasi padėti visų Lietuvos žmonių dvasiniams reikalams. Kol esame dar pajėgūs, pasekime ankstesiosios kartos lietuvių pavyzdžiui ir visi vienin-

Istorijos profesorius apie ČILĘ IR KOMUNIZMĄ

Į redakcijos klausimus atsako prof. dr. J. Kakarieka

Prof. dr. Julius Kakarieka

Darbininko redakcijoj lankėsi prof. dr. Julius Kakarieka, istorijos profesorius, atvykęs porai mėnesių atostogų iš P. Amerikos.

Jis ilgą laiką profesoriavo Čilėje: Čilės valstybiniam universitetui, Santiago katalikų universitetui, Concepcion universitetui. Dėstė visuotinę istoriją. Praeitų metų vasarą, susidarius Čilėje komunizmo pavojui, jis persikėlė į Argentiją ir dabar profesoriuoja valstybiniame Resistencijos universitete, Argentinos šiaurėje.

Išgyvenęs Pietų Amerikoje apie 25 metus, jis tikrai gerai pažįsta anuos kraštus. Kai profesorius svečiavosi redakcijoj, jam buvo duota eilė klausimų, į kuriuos jis atsakė raštu. Tie atsakymai įneš daugiausiai šviesos į patį Čilės ir P. Amerikos klausimą. (Red.)

Nuo kada pradeda reikštis komunizmo pavojus Čilėj?

Tas pavojus ypatingai pradėjo reikštis nuo 1958 metų, kada buvo panaikinti antikomunistiniai įstatymai, kurie draudė komunistams užimti valdiškas vietas, turėti savo spaudą ir bet kokia forma vesti savo partinę propagandą.

Be abejo, šių įstatymų ne visada buvo paisoma. Čilė yra žinomas kaip tolerantiškas kraštas. Tačiau vienaip ar kitaip tie įstatymai reikė tam tikrą užtvarą komunistinės įtakos plitimui visuomenėje, ypač jaunimo tarpe.

Čiliečiams atrodė, kad antikomunistiniai įstatymai yra nesuderinami su tikrąja demokratija. Socialistai, radikalai ir krikščionys demokratai sudarė parlamentinę aliamą ir pajėgė tuos įstatymus pašalinti.

Tokiu būdu buvo plačiai atidaryti vartai komunistinei agitacijai. Nuo auro momento ji galėjo būti vedama be jokių varžtų. Po to atėjo Castro revoliucija Kuboj. Ji davė tik stiprų impulsą komunistinei veiklai visoj Pietų Amerikoje.

Psichologiniai faktoriai vaidina labai didelį vaidmenį istori-

tinėms idėjomis reikšti jis turėjo plačią dirvą — visą lietuvių tautą, bet joms realizuoti reikėjo pagalbininkų, kurie tokiu pat užsidegimu sugebėtų kurti politinę atmosferą ir žadinti tautinę sąmonę ilgai svetimojo okupacijos buvusioj liaudyje. Su M. Krupavičium kartu dirbusių eilėje randame kaip tik ryškiausios to meto lietuviško gyvenimo asmenybes, kaip būsimus vyskopus J. Staugaitį, K. Paltauką, M. Reinį, krikščionių demokratų pirmąjį ideologą prel. K. Šaulį, ekonomistą kun. Juozą Vailokaitį, gilų teisininką A. Tumėną. Jie buvo vyresni už prel. Krupavičių, bet atėjo kartu su juo statyti naujo Lietuvos gyvenimo.

(Bus daugiau)

joj. JAV kapituliavimas prieš rusus Kuboje sukrėtė Pietų Amerikos kraštus lyg koks žemės drebėjimas. Jo efektai tuoju buvo jaučiami ne tik politiniame gyvenime, bet ir bendrojo dvasinės žmonijos laikysenoje.

Kas liečia Čilę, čia daug nulemė didėjantis krikščionių demokratų bei radikalų partijų oportunitizmas. Tai palengvino marksistinėm partijom laimėti per pastaruosius prezidentinius rinkimus. Tas laimėjimas, atrodė, reikšia galutinį komunizmo įsigalėjimą Čilėj.

Kaip dabar vykdoma žemės reforma?

Žemės reforma buvo pradėta vykdyti prezidento Alessandri laikais. Patys dešinieji buvo supratę jau, kad reforma buvo neatidėliotina. Vėliau prez. Frei valdžia ją smarkiai suintensyvinė. Prie dabartinės valdžios ji vedama dar stipresniu tempu.

Tačiau dabar radikalai pasikeitė jos pobūdį. Didesni ūkiai yra nusavinami, tačiau žemė nėra išdalinama tarp kumečių ar mažųjų ūkininkų. Ji palieka valdžios žinioj ir ekspluatuojama kolektyviniu būdu.

Jau yra buvę pareiškimų iš valdžios žmonių pusės, kad kolektyvinis ūkininkavimas esąs pats tinkamiausias. Taigi Čilė artinai ateity pavirs kolchozų kraštu.

Kokiu mastu siekia nusavinti privačias įmones, prekybą?

Pagal paskutinį įstatymą visos pramonės bei prekybos įmonės, kurių kapitalas viršija pusę milijono dolerių, turi būti nacionalizuotos. Tad privačiose rankose paliks tikta mažosios įmonės. Be to, valdžia visais galimais būdais siekia suvalstybinti bankus. Naudojamas labai paprastas metodas: superkamos akcijos, ir tokiu būdu perimama palaipsniui bankinių institucijų kontrolė. Šiuo metu didesnioji dalis bankų jau yra valdžios rankose.

Ar palietė mokslo įstaigas?

Tuo tarpu komunizmas dar nėra radikalai palietęs mokslo įstaigų. Pagrindinis uždavinys šiuo momentu yra užimti visas raktines pozicijas tiek švietimo ministerijoj, tiek universitetuose. Tai nėra taip lengva. Drastiškos priemonės gali, be abejo, išsukti nemalonią reakciją. Čilės valstybiniam universitetui tai jau yra buvę. Todėl tuo tar-

(nukelta į 7 psl.)

gai užtikriname Lietuvos religiniams reikalams pagalbą dabar ir ateityje. Tai reikalas, už kurį kalbėtų, jei galėtų, visi Lietuvos žmonės ir žuvusieji mūsų tautos kankiniai.

L. K. Religinė Šalpa aukos visada pageidaujamos. Tačiau, atsižvelgdami į kitų lietuviškų organizacijų ir veiksmų reikalus, mes skelbiame L. K. Religinės Šalpos reikalams kiekvienų metų gavėnios laiką. Kas kitu laiku nebūtų prisiminęs L. K. Religinės Šalpos reikalų, tai prisiminkite ypatingai gavėnios laiką.

L. K. Religinė Šalpa ir jos rėmėjų organizacija paskelbs taisykles, už kokių aukų koks atžymėjimas ar titulas bus skiriamas. Šia proga mes tik primename, kad L. K. Religinė Šalpa yra įregistruota Amerikoje ir Kanadoje. Jai skiriamas aukos Amerikoje yra atleidžiamos nuo mokesčių.

L. K. Religinės Šalpos oficialus titulas yra: Lithuanian Catholic Religious Aid, Inc. Fondo titulas: Lithuanian Catholic Religious Aid Rehabilitation Fund, Inc. Siuometinis jų adresas: 6409 56 th Road, Maspeth, N. Y. 11378.

Kviečiame visus lietuvius savo gyvenamose vietose organizuoti rėmėjų būrelius. Visi lietuvių kunigai ir L. K. Religinės Šalpos darbuotojai jums patars ir padės.

Kviečiame ir prašome kiekvieną lietuvių suprasti mūsų kenčiančios tautos dvasinių reikalų svarbą ir vieningai jiems padėti.

Kiekvienam jūsų Dievas gausiai atlygins ir jus telaimina!

Vysk. Vincentas Brizgys
Vysk. Antanas Deksnys

Okupuotoj Lietuvoj

(atkelta iš 2 psl.)

priimtą. (Jis paskelbtas "Tiesoje", gruodžio 18 d., nr. 293, V. Kleizos pranešimas-gruodžio 11, nr. 287).

Pagal V. Kleizos pateiktus duomenis, 1970 metais 10,000 gyventojų Lietuvoj teko daugiau kaip 27 gydytojai ir 78 vidurinio medicinos personalo darbuotojai. Pastaruoju metu Lietuvoje dirba apie 8,700 gydytojų, 2,580 provizorių bei jų padėjėjų ir 22,400 vidurinio personalo darbuotojų. Esą, jei per penkerius metus būtų paruošta dar 3,000 specialistų, tai gydytojų kadry klausimas Lietuvoje būtų išspręstas. Tačiau vis dar trūkš viduriniojo medicinos personalo. Nurodyta, kad pastaruoju metu medicinos srityje dirba daugiau kaip 600 mokslo darbuotojų, jų tarpe apie 60 medicinos mokslo daktarų ir 300 medicinos mokslų kandidatų.

V. Kleiza apie naująjį, Lietuvoj jau nuo šių metų pradžios veikiančį Sveikatos apsaugos įstatymą kalbėdamas pažymėjo, kad pagal 11 straipsnį sveikatos apsaugos įstaigos, Lietuvoj esančios, yra Sovietų Rusijos Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos "Sveikatos apsaugos ministerijos" bei atitinkamų vietinių Darbo žmonių deputatų tarybų bei jų vykdomųjų komitetų žinioj. Žinybinė Lietuvos sveikatos įstaigų, mokslinių tyrinėjimų ir kitokia priklausomybės Maskvai, išdestyta Įstatymo 9-ojo straipsnio dvylikoje punktų, ryškiai liudija apie rusų įtaką sveikatos apsaugai Lietuvoj. Pats įstatymas iš viso turi 9 skyrius su 78 straipsniais. (Elta)

Automobilių keliais (pgl. "Tiesą", gruodžio 22) kasmet pervežama daugiau kaip 200 milijonų žmonių. Dabar visoj Lietuvoj yra 33,000 kilometrų kelių — kelių tinklo tankumas Lietuvoj esąs "bene didžiausias" Baltijoje. Šiuo metu Lietuvoj asfaltuotų plentų yra 6,000 kilometrų. (E)

Pieno ūkių padėtis "Tiesoj" (gruodžio 23) nurodoma, kad 1968 metais iš karvės Lietuvoje vidutiniškai buvo primelsta daugiau kaip 3,000 kilogramų pieno. Dabar — žymiai mažiau. (E)

Po Chicagos dangum

Solistai ir žurnalistai

Solistas Stasys Baras netrukus išleis du savo įdainuotų dainų albumus. Solistė Prudencija Bičkienė irgi turėtų išleisti albumą: lietuvių seniai jo laukia. Sausio 30 ji pasirodys Kaninių koplyčios komiteto rengiamo balius programoje; komitetui pirmininkauja Marija Rudienė. Jauna solistė Audronė Simonaitytė atliks programą Chicago vyčių choro metiniuose šokiuose sausio 22 Balio Pakšto salėje.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos ruošiamas spaudos balius bus iškilmingas. Bilietų jau beveik nebėra, nors jie ir 12.50 dol. asmeniui. Iš to galima spręsti, kad visuomenė aiškiai nori remti žurnalistų veiklą. Tenka pasidžiaugti, kad žurnalistų cilės didėja. Mūsų spaudai reikia talkininkų.

Mirtys ir nelaimės

Naujų metų angoj Chicagoj ir apylinkėj susisiekimo nelaimėse žuvo tik trys žmonės. Per 1971 metus visoj Chicagoj, turinčioj virš 4 milijonų gyventojų, įvairiais būdais buvo nužudyti 825 žmonės, jų tarpe ir keli policininkai.

Mirė didelis skaičius lietuvių: virš 600. Sausio 3 buvo palaidota E. Masionienė, vos 41 m. amžiaus, buvusio Laisvosios Lietuvos redaktoriaus žmona. Paliko tris vaikus. Visiem gaila ir visi pilni užuojautos, kai išskelbia amžinybės toki jauni.

Jaunimo centras ir biuletenis

Jaunimo centro statyba eina į pabaigą. Belieka visas vidaus įrengimas, kuris dar atsis virš 100,000 dol.

Kun. J. Kubilius, SJ, kalbėdamas per jėzuitų radijo valandėles, duoda turiningas įdomias apžvalgas iš įvairaus gyvenimo. Kun. J. Borgevičius, SJ, yra Jaunimo centro vyresnysis ir plačiai veikia.

Kurį laiką buvo sustojęs citi tėvų jėzuitų biuletenis Mūsų Žinios. Nuo Naujų Metų jis atgaivintas. Išeis kas dvi savaitės, 8 puslapių, įvairaus turinio, su pranešimais ir iliustracijomis. Redaktoriaus — kun. A. Kęzys, SJ, administratorius — Petras Kleinas, SJ. Kviečiami visi lietuvių biuletenį remti, juo domėtis.

Alvudo paskaitos

Nuo šių metų pradžios kas pirmą mėnesio penktadienį Jaunimo centre 6 val. vyksta mokslinės ir praktinės daktarų paskaitos, rodomi filmai.

Dr. K. Jucas aiškina apie odo ligas. Dr. prof. A. Liaugminas ir dr. J. Adomavičius — apie vidaus ligas. Kalbama ir

apie asmenybės ugdymą, aiškinama vėžio liga. Būtų gerai, kad Alvudas imtųsi jaunimui aiškinti apie venerines ligas, nes tik Chicagoj per metus buvo užregistruota virš 46,000 susirgimų. Baisios nelaimės nori užgulti ir lietuvišką jaunimą.

Bal. Brazdžionis

BUFFALO, N. Y.

Gyvataras sužavėjo amerikiečius

Lietuvių Bendruomenės dvidešimtmečio proga Buffalo Lietuvių Klubas pakvietė Hamiltono tautinių šokių ansamblį Gyvatarą, kad jis atliktų lietuvių kultūros vakaro programą vietos tautiniam festivaly. Šis lietuvių vakaras įvyko lapkričio 7, mokytojų kolegijos naujosios mokyklos auditorijoje.

Vakaro rengėjai neturėjo jokios abejonės dėl Gyvataro atvežtos programos kokybės bei jos atlikimo. Didžiausias jų rūpestis buvo, kaip pritraukti daugiau publikos.

Rezultatai prašoko Buffalo lietuvių viltis: į auditoriją, turinčią 450 sėdimų vietų, susirinko apie 400 asmenų; tai bene didžiausias skaičius žiūrovų, atsilankiusių šiam festivaly į atskiros tautybės pasirodymą.

Koncertas be pertraukos užtruko virš pusantros valandos. Buvo pašokta 14 šokių ir padainuota 9 dainos. Šoko dvi grupės — senjorai ir vaikai, o du šokius, sukintį ir kalvelį, pašoko visi kartu. Akordeonais grojo Kazys Deksnys ir Rūta Gudinskaitė. Solo dainavo keturiolikametė Anita Pakalniškytė iš Hamiltono ir Toronto konservatorijos studentas Jonas Vaskevičius. Jiem akomponavo tos pat konservatorijos studentas Jonas Govėdas. Programą pravedė Lina Verbickaitė.

Dar koncertui nepasibaigus, festivalio pirmininkas dr. Gredel kreipėsi į publiką, pareikšdamas, kad ši lietuvių vakaro programa esanti pati geriausia, kokią jis tik yra turėjęs per visus aštuonerius festivalių rengimo metus.

Rytojaus dieną vienas didžiųjų dienraščių, Buffalo Courier Express, šį koncertą labai gerbiai aprašė ir įvertino. Už tokį palankių lietuvių kultūros vakaro įvertinimą buffaliečiai pasituntė trumpą padėkos laišką to laikraščio reporterui ir vyr. redaktoriui. Laiškas taip pat buvo įdėtas į laikraštį.

Po poros savaitžių, lapkričio 20, Gyvataras, kaip ypatingas svečias, buvo pristatytas Buffalo publikai dvidešimt septintame metiniame tautinių šokių balių Statler Hilton viešbučio didžiojo balių salėje, kur jis

Hamiltono Gyvataro šokėjai Buffalo, N. Y.

pašoko keturis šokius. Pasisekimas ir čia buvo didelis. Rytinis dienraštis įdėjo didelę Gyvataro šokėjų nuotrauką.

Gyvataro pasirodymas patikino ir Buffalo apylinkės lietuvių skaičių. Buffalo lietuvių yra labai dėkingi p. Breichmanienei ir visam jos atvežtam kolektyvui už lietuviškos kultūros pademonstravimą.

Vedamasis S. Kudirkos nelaimės metinių proga

Lietuvių Bendruomenės valdyba kaip tik laiku prisituntė instrukcijas ir paraginimą prašyti laikraščio redakcijas, kad jos skirtų savo vedamuosius Kudirkos reikalui. Iki šiol įvairiomis progomis buvo kreipiamasi į vietos spaudą, bet tik retkarčiais tokios progomis būdavo įdėdama keletas sakinių kur nors į užkampį. Ši kartą, kada publikos įspūdiams dar nebuvo atvėję po Gyvataro pasirodymą ir kada lietuvių vardas buvo net keletą kartų iškeltas spaudoj, buvo kitaip.

Lapkričio 24 Buffalo Courier Express paskyrė vieną savo vedamą S. Kudirkos išdavimui metinėm atžymėti, pavadintą "Kilnios pastangos išlaikinti įkalintą lietuvi".

Pradžioj vedamasis apžvelgė nesėkmingą S. Kudirkos žygį. Toliau pažymėta, kad visas Simo gyvenimas buvo praleistas totalitarinių režimų priešpriešoje. Bet senesnieji lietuvių, pasak autoriaus, gerai prisimena nepriklausomybės laikotarpio gyvenimą. Tokio gyvenimo siekė ir S. Kudirka. Kas su juo atsitiko prieš metus, sako autorius, daugelis amerikiečių jau pamiršo, bet to nepamiršo Lietuvių Bendruomenė, kuri dėdą pastangas jį iš kalėjimo išlaisvinti ir kelia Lietuvos laisvės klausimą. Šie jos žygiai yra sunkūs, kai kas juos vadina net beviltiskais, bet, pabrėžia vedamasis, būtume tikri apsilaidėliai, jei neįvertintume ir neparemtume tos Amerikos lietuvių organizacijos pastangų, daromų vardu tų, kurie turėtų būti laisvi. Baigdamas vedamasis ragina visuomenę teikti visokeriopą paramą šiam kilniam darbui.

Būtų gražu ir naudinga, kad kiekvienas, perskaitęs šį vedamąjį, pasiųstų laikraščiui trumpą padėką. Adresas: Buffalo Courier Express, 785 Main St., Buffalo, N. Y. 14203.

R. M.

P. S. Šaunioji Gyvataro trupė ir vėl pasirodys šiapus Kanados sienos. Vasario 26, šeštadienį, 6 val. vak. Gyvataro jaunimas šoks Philadelphiaj, o vasario 27, sekmadienį, 3 val. popiet žavės New Yorko lietuvių. Abu parengimus ruošia Lietuvių Religinė Salpa.

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vie-nuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojo:

Ona Kubilienė, Avon, Pa., 1000 (rašo a.a. Antaną Kubilių), anksč. 175.
E. S. Skobcika, Richmond Hill, N. Y., 200, anksč. 100.
Kun. J. Pakalniškis, Maspeth, N. Y., 100, anksč. 300, pažad. 1000.
N. N., Brooklyn, N. Y., 240 (partizanų J. Butėno ir J. Lukšos atminimui), anksč. 640.
V. D. Anonai, Forest Hills, N. Y., 100, anksč. 65.
E. Ahrens, Woodhaven, N. Y., 100.
M. Bakauskienė, Brooklyn, N. Y., 100, anksč. 200.
D. Banaitis, Brooklyn, N. Y., 30.
J. Boley, N. Y.C., 100, anksč. 115.
O. Balčiūnienė, Newark, N. J., 15.
J. Bačanskas, Jamaica, N. Y., 100, anksč. 200.
O. Danisevičiūtė, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 400.
P. P. Evans, Massapequa Pk., N. Y., 10.
P. Lukoševičius, Brooklyn, N. Y., 100, anksč. 25.
M. Macezinskas, Brooklyn, N. Y., 100, anksč. 200.
A. Šimkienė, Woodhaven, N. Y., 200, anksč. 100.
A. Milasavičius, Long Island City, N. Y., 25, anksč. 100.
A. Minkūnas, Woodhaven, N.Y., 25, anksč. 120, pažad. kas mėnesį 25.
J. P. Pažemėnas, Jamaica, N. Y., 150, anksč. 170.
S. T. Slikai, Brooklyn, N.Y., 150, pažad. 200.
B. Vyliadas, Union, N.J., 10.
B. Yangonis, Centerreach, N. Y., 3.
Br. Eidukaitis, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 110.
O. Miliauskienė, Hicksville, N. Y., 5.
S. Jankauskas, Woodhaven, N. Y., 65, anksč. 170.
Vyt. Maželis, Ridgewood, N.Y., 52, anksč. 30.
R. Ceiliūtė, Woodhaven, N. Y., 50.
R. Markevičius, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 215.
L. Korsakienė, Maspeth, N. Y., 50.
A. Maceika, Woodhaven, N. Y., 10, anksč. 200.
T. Barz, Woodhaven, N. Y., 25, pažad. 100.

AUKOS IŠ KITŲ VIETŲ

Br. Užsienis, Chicago, Ill., 50.
E. A. Naujokai, Chicago, Ill., 50.
Apolinaras Naujokas, Chicago, Ill., 10.
Palмира Grauzinis, Los Angeles, Calif., 25.
P. P. Marcinkus, Worcester, Mass., 40.
St. Miknys, New London, Conn., 25.
R. S. Shatas, Huntsville, Al., 100.
E. Gerulski, Catskill, N. Y., 10.
V. Kamaitis, Millbury, Mass., 5.
A. A. Kauke, Hot Springs, Ark., 5.
T. Sereikienė, Los Angeles, Calif., 100.
VI. Butėnas, Chicago, Ill., 15.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Sįsuti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Kituose laikraščio numeruose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

IŠ VISUR

— Darbininkas nuo kitos savaitės išeis vieną kartą savaitėje — penktadieniais — 12 puslapių.

— Renkant parašus po petici-ja, kurią paruošė Alta ir kurią norima įteikti prez. Nixonui prieš jam išvykstant į Sovietų Sąjungą, daug asmenų padeda bendram reikalui. Kun. E. Abromaitis, gyv. Hollywood, Floridoj, padedamas klebono A. Cepanio, surinko 550 parašų. Architektas Edv. Skališius iš Waukeegano, Ill., ir komp. A. Alek-sis iš Waterbury, Conn., nuosirdžiai prisideda prie peticijos parašų rinkimo.

— Tėv. A. Bernatonis, OFM Cap., iš Vokietijos rašo, kad Vasario 16 gimnazijos mergaičių bendrabučio statyba pasistūmėjo pirmyn. Sausio 14 pakel-tas vainikas ir vasarą tikimasi užbaigti. 1973 pirmoj pusėj tikimasi pradėti ir berniukų bendrabučio statybą.

— Pr. Joga, Clevelando vysk. M. Valančiaus liuanistinės mokyklos vedėjas, JAV L.B. Svietimo taryba pakvietė vadovauti ir sudaryti programą VI Mokytojų studijų savaitei, kuri bus rugpjūčio 6-13 Dainavoje.

— Rašytojui Pranui Naujo-kaičiui Lietuvių Fondas paskyrė stipendiją po 100 dol. mėnėnesiui, bet ne ilgiau kaip tre-tiem metams, lietuvių literatūros istorijai parašyti.

— Grandinėlės premjera įvyks Chicagoj, Marijos mokyklos salėj, kovo 18. Grandinėlė pasirodys su nauja programa. Taip pat šiam pastatymui yra audžiami nauji rūbai. Kovo 19 įvyks antras Grandinėlės spektaklis, skirtas išimtinai jauni-mui. Į šį spektaklį jaunimui bus žymiai papigintas įėjimo mokes-tis. Grandinėlės premjera skiriama Lietuvių Fondo dešimtme-čiui paminėti.

— Tautinių šokių vadovų-ų dėmesiai. Visi tautinių šokių grupių vadovai ir vadovės pri-va-le registruotis pas Tautinių šo-kių šventės rengimo komiteto sekretorę Birutę Vindašienę, 6435 South Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. 925-5612. Kviečiame registruoti ir vaikų grupes, pranešant jų rae-telių skaičių. Naujai susikūrusias grupes prašom skubiai re-gistruotis, kad būtų galima su-teikti visas informacijas ir tin-kamai pasirošyti šiai iškilmingai šokių šventei.

— Losangeliečiai rez. Alg. Ze-maitaitis, pianistė Raimunda A-peikytė, solistai Birutė Dabšienė, Antanas Pavasaris ir Rim-tautas Dabšys vyks į San Fran-cisco dalyvauti I.Bapylinkės sau-sio 22 ruošiamam koncerte. San Francisco apylinkė vadovauja pirm. inž. V. Šliupas.

—Tomui Sperauskui persike-lus gyventi toliau nuo New Yor-ko ir negalint dalyvauti Vliko tarybos posėdyuose, jo vieton paskirtas dr. Bronius Nemie-kas, iki šiol buvęs Vliko val-dybos vicepirmininkas, ir antri-ninku — Jonas Stankūnas.

— Gabija Bonataitė, aktyvi Los Angeles, Calif., Lietuvos vyčių valdybos narė, gyvai rei-škiasi lietuvių respublikonų veik-loj. Šiuo metu dirba televizijos srity.

— Lietuvių Fondo vajuas ko-mitetas Chicagoj pirmą šių me-tų balių ruošia vasario 26 Im Motion salėj. Komitetui vado-vauja pulk. A. Rėklaitis.

— "Sydnėjaus kongresienos" — tokiu pavadinimu pasirodė skyrus apie jaunimo veiklą Australijos "Mūsų Pastogėje". Jame pateikiama įvairi in-formacija apie II P.I.J. kongre-są ir jaunimo veiklą Sydnėje.

— Adolfas Valėska, dailinin-kas ir vitražistas, turįs savo ke-lių aukštą studiją Chicago miesto centre, laimėjęs cilę pre-mijų ir specialių pripažinimų, kurio, kaip pavyzdinėj studi-joj, lankosi įvairių meno mo-kyklų studentų grupės, šiame se-zone sutiko būti Chicago Lietuvos operos dailininku Banaitio operai "Jūratė ir Kastytis".

Veikalas apie Lietuvos universitetus

Artėja 50-ties metų sukaktis nuo įsteigimo pirmojo, tikrai lietuviško universiteto jau laisvės kovomis atstatytoje Lietuvos valstybėje. Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje sudarytoji redakcinė komisija paruošė ir LPDA valdyba baigia spausdinti stambų 900 psl. veikalą apie Lietuvos universitetus, veikusius nuo 1579 iki 1944. Šis leidinys neturtingai veteranų pensininkų draugijai atsisiešias apie 15,000 dol. Todėl kviečiame pa-remti šios mūsų kultūrai svarbios knygos išlei-dimą, ją iš anksto užsakant. Kol knyga dar ne-išėjo iš rišyklės, jos prenumerata yra tik 15 dol. Vėliau kaina turės būti pakelta. Todėl nedelskite.

Čekių ar money orderius siųskite adresu:

Lietuvių Profesorių Draugija,
c/o prof. S. Dirmantas,
6616 So. Washtenaw Ave.,
Chicago, Ill. 60629, USA

Pastaba. Suprasdami šio ilgus amžius išlik-siančio vertingo veikalą svarbą, jau daug užsaky-tojų prie 15 dol. pridėjo aukas nuo 5 iki 45 dol. (neminio garbės prenumeratorių). Šias aukas skelbsime spaudoje.

St. Dirmantas
Lietuvių Profesorių Dr-jos valdybos
pirmininkas ir administratorius

ATEITIES AUŠRA

ateities metai '72

Streipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskite: "Ateities Aušra", 439 Lincoln Avenue, Brooklyn, N.Y. 11208
Redaguoja: Rasa Navickaitė — Tel. (212) 647-7347

NAUJA STUDENTŲ VADOVYBĖ

SAS suvažiavimas

Visų lauktas ir beveik nesu-
lauktas SAS suvažiavimas pra-
sidėjo Clevelande lapkričio 12-
tos dienos vakarą studentės A-
želytės namuose. Degantis židi-
nys ir užkandžiai priėmė ke-
liautojus, iš arti ir toli. Oficiali
vakaras buvo pavadintas
linksnavakariu, ir studentai
jaunatviška dvasia pažaidė ke-
lis organizuotus žaidimus, bet
daugiausia praleido laiko šneku-
čiuodami ir kikiendami su se-
niais matytais draugais. Studen-
tai išsiskirstė, kai kurių nuomo-
ne, per anksti, nors jaunūčiam
ir sendaugiam jau ir taip būtų
buvę per vėlu.

Pradedamas suvažiavimas

Lapkričio 13, šeštadienio ry-
tą, studentai vėl būsė, tik šį
kartą į Ramada užėgą prie dar-
bo. Programa vėlavosi beveik
valandą, bet prezidiumo pirmini-
ninkas V. Narutis pagaliau ati-
darė suvažiavimą, paaiškinda-
mas darbo taisykles ir pristaty-
damas pavaduotoją Vytautą Ma-
ciūną ir suvažiavimo sekretorę
Eglę Juškaitę ir Rasą Navic-
kaitę.

Toliau mandatų komisijos
rinkimai. Reikėjo į suvažiavi-
mą atvažiuoti susipažinus su
tvarka, nes neišmanėliam suva-
žiavime nebuvo laiko paaiškinti
darbo eigos.

Gal ir buvo asmenų, kurie
pateko į visokius komitetus ir
komisijas ir ten žuvo nesu-
prasdimas darbo, bet niekas to
nepažindė.

Pranešimai

Pranešimus apie veiklą pa-
darė Studentų Ateitininkų Są-
jungos centro valdybos pirmini-
ninkas Jurgis Oniūnas ir izdi-
ninkas J. A. Vainius. Praneši-
mai buvo priimti, nes J. Oniū-
nas gana objektyviai įvertino
savo valdybos darbą, o izdinin-
kas kasoje paliko pinigų.

Pranešimus padarė ir draugo-
vės.

Apie jaunimo kongresą

Dvyliką valandą Romas Sa-
kadolskis pakalbėjo "... ir vėl
apie jaunimo kongresą." Studen-
tai buvo šia tema susido-
mėje, nes klausimai ir diskusi-
jos neprašytai užsitsė.

Studentams buvo patarta iš-
siskirstyti pietum po kelis arti-
mus restoranus, bet jie patari-
mų nepaklausė, — visi nusi-
dangino į vieną valgyklą. Kai
pamatė, kad visi nesutylės, tai
tad grupės persikėlė į atskiras
victas.

Darbai po pietų

Po pietų darbas prasidėjo
Teresės Neimanaitės praneši-
mu apie Lietuvių Studentų Są-
jungos suvažiavimą, kuris
turėjo būti Padėkos dieną To-
ronte.

J. Oniūno paskaita

Oniūnas vėl prabilo į susi-
rinkusius. Šį kartą buvo jo pa-
skaita — Šalkauskio gyvoji dvasia
ir Hesses 'Keliuonė į Rytus'.
Jis išaiškino gyvąją dvasią ir
parodė savo gražų apsiskaity-
mą. Jis panaudojo pavyzdžius
iš Reich's Greening of America,
Šalkauskio ir Hesses
knygų.

Tema buvo aktuali ir aktua-
liai perduota, panaudojant pla-
čią literatūrą. Tai įrodė, kad
gyvoji dvasia yra universali,
kad ir lietuviai negali likti izo-
liuoti Amerikos mišrioje kultū-
roje.

Vietomis jo kalba virto kny-
gų recenzijomis, ir tuo jis pa-
metė klausytojų dėmesį.

Revizijos komisija

Revizijos komisijos praneši-
mą padarė Saulius Girmius. Jis
padarė kaikiurių pastabų. Augus-
tinus Idzelis paragino peti-
cijos forma jaunimo kongreso
rengėjam pasisakyti dėl studijų
dienų vietos. Jo manymu —
tinkamiausia vieta būtų Kent
universitetas.

NEW YORKO ATEITININKŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

Nakties metu nuo kalno, ant
kurio stovi Jaunimo centras,
matosi dalis New Yorko miesto
sviesų. Tai ne dangoraižių švie-
sos, bet Brooklyno miesto, kur
gyvena nemaža dalis New Yorko
lietuvių. Šeštadienio vaka-
rą, sausio 8, paties centro švie-
sos žibėjo nuo to kalno. Atei-
tininkai ir jų draugai susirin-
ko praleisti vakarą, pavadintą
"Šeimos šventė".

Ta šviesa turėjo tikrai nuo-
stabią atrodyti brooklynie-
čiam, nes ji buvo ne elektri-
nių lempučių šviesa, bet šiltos
šeimos nuotaikos šviesa. Daž-
nai tokiuose pobūviuose viena
amžiaus grupė tampa dalyviais,
o visi kiti stebėtojai. Jaunimo
centre nesimėto to skitumo.

Vakaras prasidėjo programa.
Jaunesnieji atliko paruoštą vai-
dinimėlį, išraiškos šokį ir eilę
trumpų vaizdų. Vyresnieji pri-
sidėjo impromptu pasirodymais
— kalbėjimų konkursais, "wo-
mens lib" pristatymu vaidini-

Nauja vadovybė

Buvo laikas ir naujiem val-
dybos rinkimam. Chicago pra-
statė savo sąstatą ir gerai ap-
tvarkytą programą. Jų parink-
ta metų tema yra "Tauta ir tau-
tinė ištikimybė".

Naujai išrinkta valdyba yra
jauna ir nepatyrusi. Turi net
14 narių. Ti milžiniška valdy-
ba, kaip ir visi Chicago gami-
niai. Didelei valdybai bus ir
daug darbo. Valdyba kukli ir
darbšti. Jai pirmininkauja Ju-
ratė Jasaitytė.

Vakaras praleistas vokiečių
restorane Hofbrau Haus, kur
buvo pavakariuota ir pasi-
soka.

Suvažiavimas užbaigimas

Sekmadienį buvo kuklios mi-
šios Sv. Jurgio bažnyčioje. Po
jų lietuviškos mokyklos klasė-
je buvo suvažiavimo užbaigi-
mas.

Naujoji valdyba prisiekė uo-
liai dirbti ir įgyvendinti ateit-
ininkų idealus. Naujoji pirmi-
ninkė Juratė Jasaitytė prašė
visų drauge dirbti ateinančiais
metais. Buvo iškelta rimtų min-
čių apie studentų apatiją. Kiek-
vienas turėjo progos rimtai sa-
ve patyrinėti.

Suvažiavimas baigtas ateit-
ininkų himnu. Visi išsiskirstė, iš-
siveždami daugiau gyvosios
dvasios ir užsiangazavę dau-
giau dirbti.

Visi dėkoja Clevelandui už
šeimininkavimą ir sveikina nau-
jąją Studentų Ateitininkų Są-

mo forma ir dramblių išmaudy-
mu.

Po programos ir užkandžių
prasidėjo šokiai. Muzika tapo
nebe vyresniųjų ar jaunesniū-
jų, bet visų. Grojo Beatles,
Doors, Rolling Stones, Dolskis,
Šabaniauskas, Vanda Stankus
ir akordeonas. Šoko visi —
sendraugiai su moksleiviais, stu-
dentai su sendraugiais, jaunu-
čiai su studentais, moksleiviai
su jaunūčiais ir visokiom ki-
tom kombinacijom. Vienas iš
jaunesnių dalyvių, užklaustas
kodėl jis nešoka, atsakė: "Mano
ne šokėjo būdas." Bet ir jis, va-
karui įpusėjęs, pasidavė ir nu-
galėjo savo būdą. Ploktelių val-
dytojai nesuspėjo patenkinti
jaunesniųjų šokėjų polkų ir val-
sų troškimo, o vyresnieji pa-
rodė, kad ir jie moka naujaus-
sius šokius. Kai paskutinis rate-
lis užgiedoj "Lietuva brangi",
nesimėto jokių spragų tarp kar-
tų.

AVR

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VADO LINKĖJIMAI

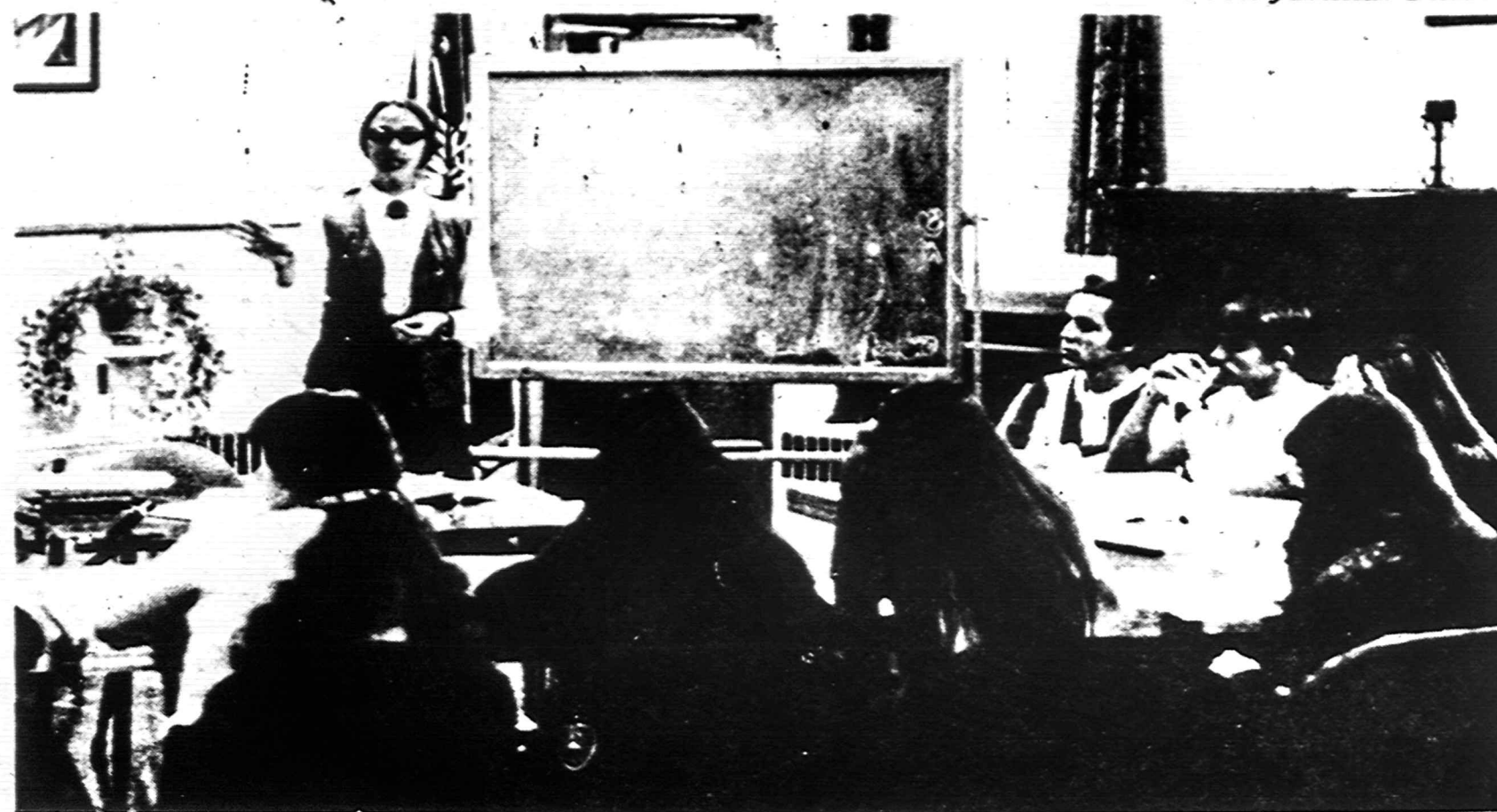
Pradedam pirmą 1972 metų
puslapį su Ateitininkų Fede-
racijos vado linkėjimais. Nors
ir proga praėjusi, bet manau,
kad mintys atitiks visiem ateit-
inantiem metam. Jie dar pilni
neaiškumo, klausimų ir daug
vilties. (r.)

Kristaus gimimo šventė tesu-
judina kiekvieno ateitininko

"širdį ir tepažadina jo meilę sa-
vo ir viso pasaulio Išganytojui.
Prasidedančioje 1972 metų tēk-
mėje sparčiau artėkime prie
didžiojo šviesos, idealo ir lai-
mės šaltinio — Kristaus. Gau-
siai papuoskime lietuvių visuo-
menės ir jaunimo veiklą tokiomis
darbais, kurie parodytų, kad
esame autentiški lietuviybės ir
krikščionybės nešėjai.
Prof. Justinas Pikūnas

jungos centro valdybą, linkė-
dami jiems atlikti sunkias pa-
reigas.

Onilė Vaitkutė

Gintarė Ivaškienė skaito paskaitą moksleivių ateitininkų kursuose Putname. Nuotr. Algio Norvilos.

ŽODIS APIE ŽODĮ

Moksleivių Ateitininkų
Sąjungos kursai Putname

Moksleivių Ateitininkų Są-
jungos kursai buvo lapkričio
25-28 Putname. Jau jie praeity-
je. Jų negalim sugrąžinti, pa-
gerinti ar pabloginti. Tik galim
atsigręžti ir pažūrėti, kas ten
darėsi.

Sniegas pasitiko visus atvy-
kusius kursantus iš Bostono,
Brocktono, New Yorko, Phila-
delphijos ir Worcesterio kuopų.
Sniego gniūžtėmis, pradėjo
sveikinti vieni kitus. Bet neil-
gai teko žaisti, — prasidėjo
rimtas darbas.

Kursų atidarymas

Vėliauos ramiai stovėjo.
Prieš mus — lektorai ir vado-
vybė. Kas čia? Ar šiemet tik-
rai kun. St. Yla padės dvi mo-
teryse lektorėse? Ar bus įdomu?
Ponios Gintarė Ivaškienė ir dr.
Elona Vaisnienė sėdėjo prie
garbės stalo.

Kursų vadovybė

Kursų vadovybę sudarė: ko-
mendantas — Jurgis Oniūnas,

MAČIAU, GIRDĖJAU

— Kun. Stasys Yla trum-
pam laikui svečiavosi ligoninė-
je. Iš tenai pasprukęs ilsisi na-
muose. Siunčiame: geriausius
linkėjimus ko greičiau pasveik-
ti.

— N.Y. studentai ateitinin-
kai ruošia rytinio pakraščio są-
skrydį sausio 22-23 dienomis.
Šeštadienį, 4 v. popiet, atida-
rymas, Vytauto Klorio pagrindi-
nė paskaita ir diskusijos. Taip
pat planuojamas simpoziumas,
kuriame dalyvautų įvairaus am-
žiaus studentija. Po darbo bus
bendra vakarienė. Vakarinę
programą sudarys literatūrinė
dalis ir pasilinksminimas. Visa
programa vyks Jaunimo Cent-
re. Sekmadienį 11 val. mišios
Jaunimo Centre, tolimiesni su-
manymai ir oficialus uždary-
mas. Kviečiami visi studentai
dalyvauti.

— N.Y. atkų tradicinis už-
gavėnių kaukių balius įvyks
vasario 12 d., Šv. Stanislaus
Kostka salėje. Šokiams gros
Joe Thomas orkestras. Prie jų
prisidės jauni akordeonistai Ri-
mas Jazaitis ir Antanas Razgai-
tis. Kaukės bus premijuojamos.
Pelnas skiriamas N. Y. Kul-
tūros Židiniui.

— New Yorke rengiama jau-
nųjų ateitininkų menininkų pa-
roda. Darbų laukiamasi iš Bos-
tono, Rochesterio, Detroito, Cle-
velando, Chicago ir iš New
Yorko. Paroda vyks kovo 11-
12 dienomis Jaunimo Centre.

berniukų vadovas — Antanas
Razgaitis, mergaičių vadovė
— Daina Kojelytė, sekretorė
— Rasa Navickaitė, techninių
reikalų prižiūrėtojas — Algis
Norvila ir kursų organizatorė
— Irena Eivienė.

Buvo pristatyta kursų tema
— žodis, jų metodas ir taisyk-
lės. J. Oniūnas, aiškindamas
taisykles, visus prajuokino. To-
kiu būdu, su šypsena pradėjom
kursus.

Žodis, žodelis, žodelukas

Penktadienį iš ryto prasidė-
jo tikras darbas, kuris tęsėsi
iki sekmadienio. Visos paskaitos
buvo aiškiai pristatytos. Pa-
skaitos ir rišios, ką mes galim
padaryti su žodžiu.

Buvo išryškinta jo galia, pa-
rodyta kaip juo naudotis, ko iš
jo tikėtis. Taip pat matėm jo
reikšmę komunikacijoj. Išsiaiš-
kinom, kad yra skirtumas tarp
girdėjimo ir klausymosi. Girdė-
jimas yra tik biologinė funkci-
ja, o klausymasis priklauso nuo
žmogaus valios. Mokėmės apie
skaitymą ir rašymą. Mum buvo
parodyta, kaip viešai kalbėti;
kaip stovėti, eiti, rankas lai-
kyti, balsą kontroliuoti. Buvo
apibūdintas žodžio panaudoji-
mas reklamose ir kai kurioje
propagandoje. Sužinojome, kad
ir mum (ateitininkam) reikia
naudotis žodžiu kai siekiame
savo tikslų.

Rašėm Nixonui, U Thantui

Kursuose netrūko ir prakti-
nių uždavinių. Grožinį žodį, li-
teratūrą, girdėjome per litera-
tūros vakarą, jį nagrinėjome per
pamokas eilėraščiuose ir patys

ji kūrėm eilėraščių ir rašinėlių
forma, kai buvo užduota.

Nagrinėjom įvairius žodžio
klausimus, naudodamies žodžio
pasidalinimu, diskusijomis.

Rašėm laiškus prezidentui,
Jungtinių Tautų generaliniam
sekretoriui. Rašėm protestui-
dami, kad Lietuvoje komunistai
nutėisė du lietuvius kunigus,
kai jie mokė vaikus religijos.

Neužmiršom, kad žodis gali
būt naudojamas ir juokiam. Vie-
ną vakarą sudarėm kvailius vai-
dinimėlius iš mum išdalintų zo-
džių. Paskui prirašėm naujų zo-
džių senom ir negirdėtom dai-
nom, kur tekste buvo paliktos
tuščios vietos.

Apžiūrėm Putnamo įžymybės

Taip pat kursų metu buvo
trys iškylas. Viena buvo į Ma-
tulaičio namus, kur mes pra-
džiuginom senelius lietuviškom
dainom. Žinoma, į prieglaudą
reikėjo pėsčiom eiti. Kol mes
ten atėjom, buvom aplipę snie-
gu.

Kita ekskursija buvo į Ma-
rianapolį, kur matėm lietuviš-
kų knygų archyvą. Po to mer-
gaitės apžiūrėjome mokyklą, o
berniukai sporto salėje žaidė
krepsinį.

Trečioji vieta, kurią mes ap-
lankėm buvo ALKA (Amerikos
Lietuvių Katalikų Archyvas).
Čia buvo įdomių rankdarbių,
paveikslų, albumų bei knygų.
Kun. St. Yla aprodinėjo įdomy-
bes. Mes pasirašėm lankytojų
knygoje ir, apžiūrėję ALKĄ,
(nukelta į 7 psl.)

Putnamo kursuose. Iš k. Rimas Ignaitis, Petras Vaškys ir Algis Maciūnas. Nuotr. Algio Norvilos

N. Y. jaunieji ateitininkai, suvaidinę Jono A. Vainiaus parašytą "Mūsų šeima" per NY šeimos šventę. Iš k. mama — Danutė Norvilaitė, vaikai — Audronė Katinaite ir Vytas Kulpa, tėvas Romas Bobelis. Trūksta šviesų specialisto Lino Vebeliūno.

Nuotr. Pauliaus Svitros

SPORTAS

SALEJ NEPAVYKO

Pereitą šeštadienį White Plains, N. Y., pravedamame futbolo turnyre salė Lietuvos klubas, pralaimėjęs pirmąjį susitikimą, iš tolimesnių varžybų iškrito. Mūsų šalies pralaimėjo Hajduk pasekme 1:2. Priešininkas, fanatiškų savo pasekėjų garsiai skatinamas, pergales nebuvo vertas ir laimėjo tik didelės laimės pagalba. Rungtynės neblogo lygio. Štai, pavyzdžiui, tas pats Hajduk tą patį vakarą supylė aukštesnės klasės žaidžiančią Austriją net 4:0. Be 16 rungtynių buvo galima pamatyti naujieną — moterų futbolo komandų susitikimą.

Lietuviškos spaudos rėmėjai Darbininkui aukojo: Kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa, 17.50 dol.; Iz. Dilis, Hillside, N.J., 17 dol.; A. Sinis, B'klyn, N. Y., 12 dol.; U. Krauss, Woodhaven, N. Y., ir A. Jaujauskaitė, S. Boston, Mass., po 10 dol.; kun. J. Grigonis, Groton, Conn., A. Jaras, Kenosha, Wis., M. Kemzūra ir E. Venckus, Woodhaven, N. Y., J. Ajuskas, Malden, Mass., 7 dol.; P. Ličkus, Chicago, Ill., 6 dol.; S. Vasiliauskas, Richmond Hill, N. Y., J. Abazorius, Woodhaven, N. Y., Lindeno L. B. apylinkė, S. Kunkulskis, Ridgewood, N. Y., J. Burdulis, Shirley, N. Y., J. Barniškis, Cleveland, Ohio, ir V. Barius, Bridgeport, Conn., po 5 dol.; J. Zubavičius, Clark, N. J., L. Virbickas, B'klyn, N. Y., J. Šuopys, Detroit, Mich., V. Šakalys, Providence, R.I., E. Leleiva, Richmond Hill, N. Y., J. Katkus, B'klyn, N. Y., K. Bružas, Homewood, Ill., L. Kukanauza, Providence, R. I., B. Paplauskas, Mass., A. Dragūnevičius, Hartford, Conn., ir M. Pečiulienė, Downsview, Ont., Canada, po 4 dol.; J. Ališauskas, Chesapeake, Va., dr. M. Kregždienė, Richmond Hill, N. Y., M. Gedvėl, Pattenburg, N. J., kun. J. Bakanas, Worcester, Mass., V. Butkys, Great Neck, N. Y., V. Ragažinskas, B'klyn, N. Y., ir dr. M. Anysas, Toronto, Ont. Canada po 3 dol.

Visiem spaudos geradariams, parėmusiems mūsų lietuviškos spaudos darbus, nuoširdi padėka.

Darbininko administracija

mą, žiūrovų su dėmesiu priimtą. Kitą sekmadienį salės turnyras tęsiamas, taip kad pirmenybių rungtynių lauke nenumatyta. LAK, lėntelė stovi pirmojo vietos su 18:6 taškų santykiu po 12 rungtynių. Antrojo vietos ant kulnų lipa Bavarijans su 17:3 taškų santykiu tik po 10 rungtynių. Trečiojo vietos Hajduk 16:8 taškų santykiu po 12 rungtynių, ir ketvirtieji — Yonkers SC su 13:9 taškų santykiu iš 11 rungtynių. Kaip minėjome, šio sezono pabaiga bus įdomi ir įtempta. Mūsų kiam rungtynės numatytos balandžio 9, bet prieš tai dar gali tecti žaisti atidėtas rungtynes prieš Schwaben ir Yonkers.

Protestų ir baudų komisija tarp kitko nubaudė mūsų rezervinę 25 dol. pabauda už neatvykimą rungtynėms prieš Yonkers SC sausio 9. Beje, rezervinė savo grupę stovi 4 vietoje (iš 7 komandų) turėdama po 11 rungtynių 9:13 taškų santykiu ir 18:28 įvartį santykiu. Jaunučių komanda nepasirodė lapkričio 17 prieš College Point SC. Čia tenka mokėti 7.50 dol. teisėjų.

Atletas

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Lietuvos kankinių koplyčios Romoj šventinimo iškilmės. Dalyvauja Lietuvos vyčiai. Popiežiaus Pauliaus VI ir vysk. P. Marcinkaus kalbos bei giedojimai šventinimo metu. Stereo, kaina 5 dol.

Jūreivių keliai ir kitos dainos, groja ir dainuoja Kauno Oktava, vadovauja M. Tamošiūnas. Įdainuota: Jūreivių keliai, Žalia žolė namuos, Sėptintoji giesmė, Pirmieji žingsniai, Pienė, Ką man daryti? Laimės tau linkiu, Ašara, Du gaideliai, Kam gi tu pabeldei, Tau, Mama, Lollipop, Bukim drauge, Gotika, Pamylėjau vakar. Stereo, kaina 5 dol.

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Pasaka, Nemunėli, Nemunėli, Medžioklės daina, Ar žinai, Lauksiu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Susitikimas, Eik drauguži, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Atlieka solistai E. Ivanauskas, S. Laurinaitytė, Herta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulevičiūtė, Romanas Ma-

rijošius. Palydi orkestras. Kaina 5 dol.

Lietuva brangi. Lengvos muzikos rinkinys. Solistų ir chorų įdainuota: Lietuva brangi, Per šilęlį jojau, Senas jūrininkas, Apylinėli žaliasai, Nemunas, Žibuoklės, Tu prisimink, O tu Joneli, Daina apie Klaipėdą, Lietuviška polka ir Lietus lynojo. Mono 5 dol. Galima naudoti ir stereo.

Visos plokštelės kainuoja po 5 dol. Persiuntimui pridedama 50 centų. Rašykite: Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

— Darbininko vienas numeris nuo 15 metų pradžios kainuoja 15 centų, ne 10 centų, kaip buvo iki šiol.

Nuo skaitytojų talkos priklauso Darbininko ateitis. Padėkite išlaikyti šį laikraštį, suskaičiuokite naują skaitytojų. Rašykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Moksleivių kursai

(atkelta iš 6 psl.)

grįžom į sėsių sodybą dalyvauti mišiose.

Kursų nuotaika buvo linksmas. Kiekvienas darbas buvo sutiktas su entuziazmu. Kai buvo laisva minutė, mušėms sniegui ir juokėms. Per linksmavakarių šokom ir dainavom, bet jutom, kad turėtų būt daugiau kursantų.

Sekmadienis — atsiveikimo diena — buvo savotiška ir naudinga. Prieš kursų uždarymą turėjom dar dvi kalbas. Viena buvo ses. Teresės. Ji kalbėjo apie žodžio įtaką savo gyvenime. Išrinkus visokias ištraukas iš savo mėgiamiausių knygų ir atsiminus savo mamos žodžius, ji gražiai apibūdino žodžio prasmę savo gyvenime.

Eugenijaus Girdausko kalba skatino visus prisiminti, kad ateitininko misija nėra veikimas vien tik veikti, bet viską atnaujinti Kristuje. CV pirminkas ragino pasižūrėti į savo kuopas ir jas kartu su jū veikla atnaujinti ir vesti ateitininkų keliu.

Iškilmingu posėdžiu uždaryti kursai. Čia juos įvertino vadovai, lektoriai, klausytojai. Visų buvo teigiama, kad kursai pasisekė.

Po pietų visi atsiveikimom pasiryžę dirbti ir draugam parašyti. Išvažiavom daugiau žinodami nei atvažiuodami.

Dovilė

Mes kaip tik gavome ribotą skaičių AUTOMOBILIŲ giminėms Lietuvoje ir U. S. S. R.

Mes siūlome juos ant — Kas pirmas ateina — bus pirmas patarnautas — bazės:

Naujas modelis Zhiguli Vaz 2102 Kaina	3,275.00
Moskvich 412 IE modelis	3,275.00
Moskvich 408 IE modelis	3,009.50
Zaporozhetz ZAZ 966	2,001.00

Skubėkite su savo užsakymais į bet kurią prie mūsų prisijungusią firmą arba skyrių ar kreipkitės tiesiog į

Podarogifts, Inc.

240 Fifth Ave., New York, N. Y. 10001
Tel. (212) 685-4537

(Vienintelė firma Amerikoje paskirta V/O Vneshposyltorg'o)

Parengimai New Yorke

Sausio 23, sekmadienį, — prelato M. Krupavičiaus minėjimas Kultūros Zidinyje. Rengia Liet. Krikščionių Demokratų New Yorko skyrius. Pradžia 4 v. popiet.

Sausio 23, sekmadienį, — vaikų kaukių balius Apreiškimo parapijos mokyklos salėje. Rengia Maironio lituanistinės mokyklos tėvų komitetas. Pradžia 3:30 v. popiet.

Sausio 30, sekmadienį, — prof. Zenono Ivinskio minėjimas Kultūros Zidinyje. Rengia specialus komitetas. Pradžia 4 val.

Nuotraukų klišių gaminimas naujuoju offseto metodu atsieina žymiai brangiau, negu anksčiau. Organizacijos ar pavieniai asmenys, suinteresuoti Darbininke patalpinti savo nuotrauką, už klišės pagaminimą prašomi pridėti 5 dol.

Skaityk Darbininką!

Čilė ...

(atkelta iš 4 psl.)

pu dar visaip laviruojama. Vėliau aties laikas švietimui ir kultūrai komunistinti.

Kaip palietė radiją, spaudą, televiziją?

Jau didesnioji dalis radijo stočių bei laikraščių yra valdžios partijų kontroliuojamos. Viršum jų, kurie yra išsilaikę laisvi nuo kontrolės, yra pakibęs Damoklo kardas: galimi sindikatų streikai, nauji mokesčiai, popieriaus bei kitų reikmenų tiekimo suvaržymas ir t.t. Televizijos kanalai jau visi yra atsidūrę valdžios žmonių žinioje. Kokios galimybės komunizmui plisti į kitus kraštus?

Jeigu Čilė pilnai įsigalės komunizmas, tai be abejo lengvai plis į kaimyninius kraštus. Jau net dabar vedama stipri akcija šia prasme. Šią vasarą, pavyzdžiui, yra organizuojamos Čilės didžiulės vasaros stovyklos Pietų Amerikos kraštu studentams. Oficialus tikslas yra prisidėti prie socialistinės statybos Čilėje. Tikrumoj tai agitatorių bei subversijos agentų paruošimas kaimyniniam kraštui.

Ar Argentinoj gali įsigalėti komunizmas?

Argentinoj dar tuo tarpu tiesioginio komunizmo pavojaus nematyti. Ten peronistinis sąjūdis absorbuoja daugumą elementų, kurie kitomis aplinkybėmis tikriausiai gravituotų į komunizmą, būtent — darbininkų profesines sąjungas ir studentiją.

Komunistai, kaip organizuotas politinis vienetas, dabartiniu metu Argentinoj neturi didesnės jėgos. Tad jų mėgstama taktika yra įsifiltruoti kiek galint kitoje politinėse grupėse, kad galėtų sprogdinti iš vidaus. Šis įsifiltravimas ypačiai jaučiamas peronistų tarpe. Tai kelia nepaprastai didelį sąmyšį bei dezorientaciją politiniame Argentinos horizonte.

Miami Beach nėra žiemos. Vainų resorte galima praleisti žiemą, vis pasimaudant jūroje. Išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais. 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida, 33141. Tel. (305) 864-3586.

H. W. MALE

MECHANIC WANTED for Repairs and Commercial Kitchen Equipment with Experience; excellent earning potential; full benefits include Pension, Blue Cross, and Profit Sharing. Permanent Position in a growing firm. Tel. 673-5830

Acme American Repairs

296 Elizabeth St., New York, N. Y.

H. W. FEMALE

Phase II got you? Christmas Bills or just want to earn extra income? Make \$20 per Hour with

Sarah Coventry Jewelry
No Investment, no Fee. Contact: Susan Rolfe
Tel. W04-0400

SERVICE

Mario's Auto Inspection & Repair service headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments and repairs done while you wait. Shell Bay Ave. Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario DeSantis "If you really want your car to go see Mario", 609-465-5607

JAMES SIMPSON and SONS
Moving and Hauling is our Business We do "Big Jobs" and "Small Jobs" Attics, Basements, Yards
Call 201 824-1679 or 201 248-2553
Ask for Jimmy or Eddie
100 Milford Ave., Newark, N. J.

ILCHRIS CONTRACTING CORP.
Philip Christ, Prop.
Carpentry and Mason Contractors
Residential - Commercial
78-53 76th Street
Glendale, N. Y. 11227

VII LA RUSSO RISTORANTE
118-14 101 Ave., Richmond Hill, N.Y.
Telephone VI 9-0990 After 4 P. M.
Christening Special in our Grotto \$6.50
Champagne, Fruit Cap, Baked Ziti
Choice of Veal Cutlet, Panagiotia or
Half Roast Chicken, Cake, Coffee
and all Soda. Service and Tax included

L & H HOME IMPROVEMENT
516 Herkimer St. Bet. Albany & Troy
Our Specialist: Plumbing, Heating, Electrical, Sewer Cleaning, Basements, Kitchens, Bathrooms, Alterations, Violations Removed, Roofing. Call for Free Estimate. 467-5123.
467-5172. Call Sundays Also.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

TO PLACE YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

DISPLAY

HELLO FROM GOYA

Catholic families throughout Bklyn know their only one Brand that stands out from all the rest. The one they hear about, the one that's best Goya and remember! If it's Goya, it's got to be good! Ask for Goya at your Grocer, 25-12 St. Bklyn 15, N.Y. TELEF. HY 9-4000

KAROL KALLAI

Jei jūs galvojat, kad jūs brangius kailius geriau pirkite pas tokį pardavėją, kurio patirtis tęsiasi per šimtmetį, tai jūs gudriai galvojat. KAROL turi visokių kailių: "Fopentkos", kotelinių valandai, laivų kelionėms, savaitgalio mados ir pan. KAROL — valstybės puikiausios specialios krautuves. Garden State Plaza — Paramus. Kasdien iki 8:30. Šeštadieniais iki 6 val. vak.

Vacationers, Ice Fishermen, Skiers
Whether You Enjoy Winter Sports
or Gourmet Dining

THE KINGS INN

Adults — Children, 3 Days, Nites — \$48-\$27; 6 Days, Nites \$95-\$58
Breakfast & Dinner incl. 6% Discount
Groups in Same Room
American Express and Master Chge.

GLEN FALLS, N.Y.

Building with 2 Apartments
6 and 4, plus fully equipped
Meat and Grocery store for Sale.
Volume over \$125,000 annually.
Total Price \$60,000. For Details
write or call Young's Market,
113 Bay St., Glen Falls, N. Y.
(518) 792-6034.

MALE - FEMALE

Pharmacist — Part-time for 71 bed hospital. N.Y.S. license required. Call Mr. Gallagher, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771 914-856-5351. All Replies confidential.

X-Ray Technician. N.Y.S. license. Excel. benefits and working conditions. Apply Personnel Office, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771, 914-856-5351.

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY

Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką pažarnaitimą.

THE FERRY OFFICE BUILDING

8 MINUTES FROM PHILADELPHIA
609-964-1800 — 215-922-4644

BORDERING WOODLYNNE-
COLLINGSWOOD & CAMDEN

ADJACENT TO HIGH SPEED LINE STATION

ALL UTILITIES INCLUDED. ALSO CARPETING

PROFESSIONAL BUSINESS

&
DOCTORS

IMMEDIATE OCCUPANCY

DIRECTIONS: Ben Franklin Bridge South or Rt. 130 to Collingswood Circle, right one block to Ferry ave. left one block to office. Walk Whitman Bridge North on Rt. 130 to Collingswood Circle & follow directions above

LITAS INVESTING COMPANY

86-01 114th Street
Richmond Hill, N. Y. 11418

LITAS INVESTING COMPANY superka namus, žemes ir kitas nekilnojamas nuosavybes New Yorke ir kitose vietose. Už nuosavybes sumoka tuoj pat. Prašom skambinti
(212) 441-6799

PIRMAUJANTI DEŠŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBES PRODUKTAI

Mūsų krautuves geriausios dešros

Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užėikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVES 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Prel. M. Krupavičiaus minėjime, kuris bus sausio 23 Kultūros Židinyje, paskaitą skaitys prel. J. Balkūnas. Taip pat bus parodytas ir filmas apie prelatą M. Krupavičių. Minėjimą rengia Liet. Krikščionių Demokratų partijos New Yorko skyrius.

N. Y. Liet. Bendruomenės apygardos valdyba posėdžiavo sausio 12 Kultūros Židinyje. Svarstyti reikalai, susiję su Hamiltono mergaičių choro gastrolėmis. Jų koncertas bus balandžio 15. Kalbėta ir apie dailės parodą, kuri rengiama vasario 19-27 Kultūros Židinyje. Į apygardos valdybą kooptuotas naujas narys Ignas Gasiliūnas.

New Yorko vyrų choras Perkūnas dainuoja Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime, kuris bus vasario 20 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Choriui vadovauja muzikas Vytautas Strolia, kuris, grįžęs iš Vokietijos, vėl pradėjo intensyviai dirbti su choru. Minėjimą rengia New Yorko Lietuvių Taryba.

New Yorko Lietuvių Dailininkų S-gos susirinkimas įvyko sausio 16 d. dailininkų Kašubų namuose. Dalyvavo didelis skaičius sąjungos narių. Buvo aptarti rudenį rengiama 20 metų jubiliejinė paroda, Kultūros Židinio statybos parėmimas ir ateities veikimo gairės. Sąjunga dėkoja Onai Osmolskieniutei sutikus būti sąjungos sekretore. Visa korespondencija, liečianti sąjungą, prašom siųsti Onos Osmolskienės vardu šiuo adresu: 84-22 113 Street, Richmond Hill, N. Y., 11428. Dailininkų Sąjunga vadovaujama Albinas Elskus ir Aleksandra Kašubienė.

Filipiniečių tautinių šokių grupė New York'e kreipėsi į Darbininko redakciją, prašydama painformuoti lietuviškąją visuomenę apie jų grupės ruošiamą šokių popietę, kuri įvyks šeštadienį, sausio 22 d., 2:30 popiet. Barbizon viešbučio salėje, 58-tos g-vės ir Avenue of the Americas (6-toji Ave.) kampas. Grupę vadovauja Ronnie Alejandro, kuris gyvai domisi lietuviškuoju bei kitų tautų folkloru. Bilietų kaina 5 ir 3 dol. Vietos nenumuotos.

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime ir paskaitys patriotines poezijas. Jis taip pat dalyvauja Darbininko redakcijos rengiamoj metų apžvalgoj, kuri bus sausio 29 Kultūros Židinyje.

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židiny 827-9865

Prof. Zenono Ivinskio pagerbime-akademijoj apie istorines jo studijas kalbės istorikas profesorius Simas Sužiedėlis, kuris specialiai atvyksta iš Brocktono. Akademija bus sausio 30 Kultūros Židinyje.

Liet. Nepriklausomybės Fondo iniciatyva jau baigiama paruošti Nepriklausomos Lietuvos istorija. Knygą rašo dr. Albertas Gerutis. Knyga bus dar šiais metais išleista.

Adelė Sirutis iš Flatbush, Brooklyn, 79 metų mirė East Chatham, N. Y. Liko dukrė Valerie Nakovics, E. Chatam, N. Y., dukterėčia Michel Ambrosino, Queens, N. Y., trys vaikaičiai ir keturi provaikaičiai. Pašarvota J. A. French šermėninė Chatham, N. Y. Pataldos St. James bažnyčioj Chatham, N. Y. penktadienį, sausio 21 d. 9 val. ryto. Laidojama tą pat dieną 2 val. popiet Šv. Jono kapinėse Brooklyne.

Lindeno LB apylinkės valdyba sausio 29, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Laisvės Parko salėje, 340 Mitchell Ave., Lindene, ruošia kultūrinę popietę su menine programa, šokiais ir gera vakariene. Meninę programą atliks sol. O. Zubavičienė, muz. J. Stankūnas, Linksmieji broliai vadovaujami J. Veblaičio. Specialioj baladėj bus paliešti įvairūs veikėjai iš linksmosios pusės. Bilietų kaina 8 dol. asmeniui. Galima įsigyti iš anksto pas: J. Zubavičių, 8 Oak St., Clark, N. J., tel. 381-3198, V. Turšą, 412 Morristown Road, Linden, N. J., tel. 925-2686, J. Prapuolienį, 1744 Oliver St., Rahway, N. J., tel. 381-0683.

Veronika Mažeikienė, sulaukusi 87 m. amžiaus, sausio 14 mirė okupuotoj Lietuvoj, Kaune. Į JAV buvo atvykusi 1903, gyveno New York'e, 1905 iškėjo už Antano Mažeikos, kuris mirė 1967 Kaune. Grįžo Lietuvoj 1908 ir gyveno Pašaišyje, Šiaulių apskr., kur turėjo gražų ūkį. Užaugino 5 sūnus, kurių 3 gyvi ir gyvena Amerikoje: inž. Antanas, gimęs Amerikoje, gyvena New York'e; dr. Pranas ir inž. Vytautas, gimę Lietuvoje, gyvena Chicagoje. Velionė paliko 10 anūkų ir 3 proanūkus.

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Užgavėnių kaukių balius, kurį rengia ateitininkai vasario 12 d., 8 val. vak., žada būti ypatingai šaunus ir įdomus. Jau gautas Joe Thomas 5 žmonių orkestras. Bus namie gaminti valgiai ir tortai, veiks bufetas. Visus dar linksmins du akordeonistai: Rimas Juzaitis iš Philadelphia ir Antanas Razgaitis iš Brocktono. Gauta graži, didelė ir patogi Šv. Stanislovo Kostka salė, 61-15 Grand Ave., Maspeth (2 blokas nuo V. Atsimainymo lietuvių parapijos). Yra didžiulis kiemas automobiliams pastatyti. Rengėjai prašo bilietus įsigyti iš anksto skambinant: S. Bobelienei — MI 7-6637; J. Norvilienei — 827-2629; Loretai Vainienei — 296-8607. Įėjimas asmeniui 10 dol., studentams ir moksleiviams — 5 dol. Pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybai.

Kotryna Jankauskienė, sulaukusi 95 metų amžiaus, sausio 4 mirė senelių namuose, Putnam, Conn. Velionė šiuose namuose išgyveno 4 metus. Palaidota sausio 7 Cedar Park kapinėse Hudson, N. Y. Tanie miestelyje ji gyveno apie 70 metų — nuo pat atvykimo iš Lietuvos. Laidotuvis buvo kuklios, bet labai įspūdingos. Laidotuvis dalyvavo: krikšto dukrė Mrs. Connie Yoder iš Bronx, N. Y., vienas pranciškonas, kurį velionė išleido į kunigus, grupė seserų vienuolių nelietuvių ir būrelis pažįstamų. Atsisveikindamas pranciškonas pabrėžė, kad velionės dėka nemaža Pietų Pacifiko žmonių rado kelią į krikščionybės šviesą. Velionė per daugelį metų buvo tretininkė ir palaidota su tretininkų abitu. Jos kaimynai, kurie ją pažinojo per 40 metų, teigė, kad ji niekad neapleido tretininkų susirinkimų ir mažiausia per 30 metų kiekvieną sekmadienį puošdavo altorių geležim iš savo darželio. Bažnyčia ir pranciškonai neteko dar vienos dosnios geradarės. Bet žmogui įgyventi 95 metus šioje žemėje yra retas dalykas. Išsėkis ramybėje, Kotryna!

Grabnickų šeima iš Long Island, N. Y., persikėlė į Florida, Lake Wales, kur įsigijo "Holiday" motelį, kuris yra į pietus nuo Lake Wales ir 27 greitkelio, tuoj pravažiuos 60 kelią. Ši vieta yra 29 mylios nuo Disney World, 12 mylių nuo Cypress Garden. Ir čia pat yra įdomių vietų, kurios daugelio pravažiuojančių yra lankomos. Grabnickų šeima su malonumu patarnauja draugam, pažįstamiems ir visiems lietuviams, kurie apsisotų jų "Holiday" motely.

Išnuomojamas lietuvių šeima erdvus, patogus 5-6 kambarių butas gerame Queens rajone. Tel. 426-9257.

Geriausia dovana vaikam — naujai išleista plokštelė "Sek pasaką". L. Rastenytė dainuoja ir pasakoja "Meškiuką Rudnisiuką", "Laumė Daumė", "Devyniabolę", "Karalaitę ir oželį". Kaina 6 dol., persiuntimas 50 c. Gaunama Darbininko administracijoj.

Gitaros atėjo ir į lietuviškas jaunimo pamaldas, kurios organizuojamos kiekvieno mėnesio pradžioje Kultūros Židinyje.

MIRĖ KAZYS MOCKUS

Sausio 8 rytą mirė Kazys Mockus. Pagal statistikos duomenis, jis turėjo būti pačiame subrendusio žmogaus amžiaus pajėgume.

Gimė 1910 liepos 4, Rikantų km., Kelmės valsč., Raseinių apskrityje. Raseinių gimnaziją baigė 1928, o Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų fakultetą 1936. Tais pačiais metais pradėjo mokytojauti Pagėgių gimnazijoje.

Vokiečiam užėmus Klaipėdos kraštą, Mockus grįžo į savo mylimą Žemaitiją, į Telšius. Čia mokytojavo vysk. M. Valančiaus gimnazijoje iki antrosios bolševikų okupacijos.

Raudonosios armijos gaudom artėjant prie Telšių, su šeima paliko Lietuvą ir pradėjo tremtinio gyvenimą Vokietijoje. Mokytojaudamas Telšiuose 1942 suorganizavo suaugusių gimnaziją ir buvo jos direktorius. Tos gimnazijos amžius buvo labai trumpas, vokiečiai ją uždarė 1943.

Sąjungininkams sumušus Hitlerio armijas ir užėmus Vokietiją, visų tautų tremtiniai pradėjo organizuotis, kurti savas mokyklas. Mockus vėl įsijungė į tą darbą. Nuo 1946 iki 1949 mokytojavo Klein Wittensee, Pinerberg lietuvių tremties gimnazijoje, o nuo 1948 iki 1949 buvo paskirtas ir Slezvigo-Holsteino lietuvių mokyklų inspektorium.

1949 atvyko į Ameriką ir apsigyveno Bostone. Čia vėl įsijungė į lietuvišką darbą. Kartu su kitais suorganizavo Bostono liuanistinę mokyklą, kuri tebeveikia iki dabar ir kuri yra išleidusi visą eilę abiturientų.

Nuo 1951 iki 1955 Mockus buvo ne tik tos mokyklos mokytojas, bet ir vedėjas. Bostone suorganizavo lietuvių mokytojų draugiją ir jai pirmininkavo. Mockaus pastangomis buvo atspausdinti trys lietuviškom mokyklom vadovėliai.

Vėliau New Yorko valstybės gavo pripažinimą mokytojo teisių ir pradėjo mokytojauti gražioj Kingston apylinkėj aukštesnioj mokykloj netoli Albany.

Išnuomojamas kambarys su baldais ir virtuve Richmond Hill sekcijoje, 91 Avenue, arti Jamaica linijos 102 stoties. Skambinti tel. VI 7-3681 po 6 val. vak., o šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės šventė bus minima vasario 20. Minėjimas prasidės bažnyčioje pamaldomis, gi 2 v. popiet lietuvių piliečių draugijos salėje bus ir antroji dalis — akademija.

Roy Balačonis, 18 metų studentas, parinktas į Amerikos aukščiausią laivyno akademiją Annapolyje, Md. Jis yra Juozapo ir Elzbietos Balačonių sūnus. Tėvai gyvena 204 I Street, Bostone. Priklauso Šv. Petro lietuvių parapijai. Roy yra baigęs tos parapijos lietuvių pradinę mokyklą su atžymėjimais ir šiais metais baigė South Boston aukštesnę mokyklą. So. Bostono kongreso atstovė Louise Day Hicks pasiūlė tris į laivyno akademiją. Priimtas buvo Roy, nes jo buvo geresnis mokslo pažymiai ir pats aktyviau reiškėsi visuomenėje.

Lietuvos vyčių centro valdybos posėdis buvo sausio 9 Bostone vyčių patalpose. Pirminkavo dr. J. Stukas ir pranešė apie naujų narių vą. Vajus prasidėdavo ryšium su vyčių rengiama ekskursija į Pietų Ameriką. Vadovybė tikisi ir ten įkurti vyčių kuopas.

Šv. Petro lietuvių Parapijos susitikimas-reunion ir pasilinksminimas bus gegužės 14.

gė ir redagavo savaitraštį "Žemaičių žemė". Rašė "Lietuvos mokykloje", "Ryte", "Naujojo Romuvoj" ir kitur. Tremty daugiausia jį skaitė "Drauge", "Darbininke". Gyvendamas Telšiuose, išspausdino "Žemaičių kankinius", knygą apie rusų įvykdytus lietuvių žudynes Ragaini miške. Ta knyga buvo perspausdinta Californijoje, o Vlikas ją išleido prancūzų kalba.

Sausio 10 vakarą laidotuvių namuose buvo paskutinis Bostono lietuvių atsisveikinimas su velioniu Kaziu Mockum. Kunigas A. Janiūnas sukalbėjo rožančių. Ateitininkų vardu kalbėjo Bronius Pauliulis, Alto skyriaus vardu Stasys Lušys, Lietuvių B-nės A. Matijoška, Kauno universiteto "Vytauto" korporacijos vardu Juozas Giedraitis iš New Yorko, nes Mockus priklausė tai korporacijai. Mokytojų vardu Bostono liuanistinės mokyklos vedėjas rašytojas Antanas Gustaitis ir lietuvių spaudos žmonių vardu Paulius Žickus.

Kalbėtojai perbėgo per Kazio Mockaus gyvenimą nuo gimnazijos suolo, per universitetą, jo veiktas organizacijas, per spaudos puslapius iki amžinybės slenksčio.

Antradienio rytą Šv. Petro parapijos bažnyčioj mišias aukėjo kleb. kun. Antanas Baltarašnas. Solo giedotoj solistas Benediktas Povilavičius. O iš čia Kazio Mockaus palaikai išvyko į Forest Hills kapines amžinam poilsiui.

Kazys Mockus paliko žmoną Mariją (Balsaitytę), sūnus Valentį ir Algimantą, dukterį Živilę, du anukus ir daugybę gimių bei draugų. Jo vaikai visi su aukštuoju mokslu ir gyvena savarankiai.

PŽ.

Kviečiame visus į nuotaikingą

Užgavėnių KAUKIŲ BALIŲ,

kuris įvyks vasario 12, šeštadienį, Šv. Stanislovo Kostka par. salėje, 61-15 Grand Ave. (du blokas nuo V. Atsimainymo lietuvių par.) Maspeth. Yra didžiulis kiemas automobiliams pastatyti.

Visi bus vaišinami namie gamintais valgiais ir tortais. Gros Joe Thomas 5 asmenų orkestras. Dar linksmins du akordeonistai: Rimas Juzaitis iš Philadelphia ir Antanas Razgaitis iš Brocktono.

Originaliausias kaukės ir kostiumai bus premijuojami. Vietas užsisakyti iš anksto pas:

S. Bobeliene, tel. MI 7-6637,
J. Norviliene, tel. 827-2629,
Loretą Vainienę, tel. 296-8607

Įėjimas asmeniui 10 dol., studentams ir moksleiviams — 5 dol.

Pelnas — Kultūros Židiniui!

Pradžia 8 val. vak.

New Yorko Ateitininkai

MAIRONIO LITUANISTIE MOKYKLA New York'e
kviečia visus vaikus, mažus ir didelius, į

KAUKIŲ BALIŲ,

kuris įvyks sausio 23 d. 3:30 v. popiet Apreiškimo parapijos salėje, 259 No. 5 St., Brooklyn, N. Y.

Popietę pajavirins kaukių paradas, premijos už gražiausius kostiumus, šokiai, bendri žaidimai, loterijos vaikams ir suaugusiems ir kitos staigmenos.

Apatinėje salėje — "kavinėje" — visi galės paragauti namuose gamintų pyragų ir užkandžių ir atsigalvinti prie baro.

Prašome vaikus, tėvelius ir senelius iš New Yorko ir apylinkės gausiai dalyvauti ir tuo paremti mūsų mokyklą.

Tėvų Komitetas

PADĖKA

Mano mylimam Vyriui ir mūsų brangiam Tėvui

Antanui Novickiui

mirus, nuoširdžią padėką reiškiame visiems, teikusiems jam ligos metu pagalbą: slaugiusiems, vežiojusiems lankiusiems ir ramiusiems sunkioje ligoje.

Ačiū už gėles, už užrašytas mišias, už aukas Tautos Fondui ir Kultūros Židiniui.

Dėkojame už paramą, paguodą ir užuojautą skausmo valandose. Taip pat esame dėkingi visiems atsisveikintiems ir palydėjusiems mūsų Brangiausiajį į amžino poilsio vietą.

Žmona BIRUTĖ,
duktė ŽILIVĖ,
sūnus SIGITAS